

LLUCMAJOR

de pinte en ample

#315

novembre_2009_1'60€

com quedaran les mitgeres
de la placeta de Sant Miquel?

Joana Lluïsa Mascaró dimiteix

de consellera de cultura i vicepresidenta del Consell

el projecte de la fundació Toni Catany avança

RUBI AUTOMOVILES LLUCMAJOR

CARRETERA ARENAL S/N TEL: 971660234 FAX 971661618

SEAT EXEO ST

AUTO ELECTRIC BARCELO S.L.

RONDA PONENT,27
07620 LLUCMAJOR
BALEARES

Tel. 971 66 01 70
Fax: 971 66 41 07
E-mail: barcelo@bosh-bcs.com

en piezas originales Bosch.

Descuento aplicable exclusivamente a las piezas Bosch.
Oferta no acumulable válida durante noviembre de 2009

- Lámparas
- Escobillas
- Discos y pastillas de freno

Seguimos con las OFERTAS del 1 al 30 Noviembre

Lámparas, Escobillas, Discos y Pastillas Frenos

Con la garantía de BOSCH

negra pantone red 485 c

Beu amb moderació, és sa teva responsabilitat 16°

viDHerb

crema mallorquina

prova sa nova beguda de
Destil·leries Vidal

EDITORIAL

Per un millor Lluçmajor

Després d'haver presentat als ciutadans el Pla de Mobilitat, un cop recollits els suggeriments i quasi a punt de finalitzar les obres, arriba el moment de prendre decisions.

Per part nostra, veim que aquestes decisions han de ser valentes i no que quedin a mitges tintes. Si el carrer del Bisbe Taixequet és previst que sigui peatonal, que ho sigui ara mateix i així evitarem que d'aquí a uns anys hagin de tornar a canviar direccions i hàbits.

Si es vol prioritzar el vianant i l'ús de les bicicletes dins el Quadrat, als carrers ACIRE del centre no s'hi ha de poder estacionar i així tenim carrers per als vianants i després ja canviarem el paviment.

Si ho segueix el Pla de Mobilitat és convenient allargar la peatonització de Plaça cap amunt, i a més a més si tenim en compte que en aquesta part hi ha el Claustre i hi haurà el Centre de Fotografia Toni Catany.

Pel que fa als aparcaments que es creen al centre, malgrat ser fins ara provisionals, els cal un tractament d'embelliment.

I si volem que aquest Pla tengui èxit és necessari trobar una solució per als vehicles, i aquesta solució passaria per la creació d'aparcaments de titularitat pública a les entrades del poble.

És clar que hem de fer que Lluçmajor sigui golós per a la gent de fora, que hi faci ganes d'entrar. Una solució de baix cost podria ser sembrar arbres als carrers que per la seva amplària ho permeten, els que donen a les rondes i d'aquesta manera també pal·liaríem una mica la manca de verd que hi ha a Lluçmajor.

És important, sobretot, que si volem fer un Lluçmajor més sostenible, l'Ajuntament continuï amb la tasca començada, tot arreglant carrers i voravies.

També és obvi que els diferents col·lectius (bars, comerciants, placers,...) hi diguin la seva però les decisions finals s'han de prendre tenint en compte el conjunt de la ciutadania, sense pressions de ningú, ni de col·lectius ni de particulars.

Si es fa així, no hi ha dubte que tots en sortirem beneficiats.

REVISTA MENSUAL Dep. Leg. PM-380-1981 Any XXVIII **EDITA** Obra Cultural Balear de Lluçmajor

INFORMACIÓ I PUBLICITAT C/ Bisbe Taixequet, 105 (Lluçmajor) **DIRIGEIX** Catalina Font

COL·LABOREN Sebastià Alzamora, Ignasi Barceló, Miquel Barceló, Miquel Bezares, Antònia M. Bonet, Francesca C. Cabot, Lluçia Caldés, Celso Calviño, Francina Capellà, Miquel Cardell, Sebastià Cardell, Francesca Clar, Joan Clar, Cristòfol Carrió, Antònia Font, Bartomeu Font, Joana Font, Catalina Garau, Toni Garau, Maties Garcias, Maria Ginard, Miquel Janer, Franc Jaume, Joan Jaume, Coloma Julià, Aina M. Llompart, Antoni Llompart, Jaume Manresa, Llorenç Mascaró, Antoni Monserrat, A. M. Monserrat, Francisca Mut, Guillem Oliver, Jaume Oliver, Margalida Palou, Bartomeu Prohens, Joan Quintana, Nanda Ramon, Damià Roig, Sebastià Rubí, Josep Sacarès, Miquel Sbert, Tomeu Sbert, Catalina Serra, Joan Socies, Jeroni Tomàs, Pau Tomàs, Bàrbara Verdera, Francesc Verdera.

IMPRIMEIX Tirrena, S.A. C/ Pintor Joan Gris, 2 - 07500 Manacor

El pensament de la Revista s'expressa només a través de l'Editorial.

Presentació del Pla de mobilitat

El batle de Lluçmajor, Joan Jaume, i la inspectora de Policia local, Antònia Barceló, varen presentar, els dies 28 i 29 d'octubre al claustre de Sant Bonaventura el Pla de Mobilitat Urbana Sostenible (PMUS) del nucli de Lluçmajor que du a terme l'Ajuntament.

Es va explicar a la ciutadania perquè, entre tots i amb aportacions responsables, s'avanci en el

procés d'elaboració definitiva d'aquest Pla.

El batle de Lluçmajor va agrair la bona acollida dels llucmajorers perquè la participació va ser molt positiva a més de necessària per a la concreció del compromís institucional en matèria de mobilitat sostenible fins el 2020.

El PMUS té entre altres finalitats millorar la mobilitat del nucli urbà de Lluçmajor, fomentar la consciència ciutadana sobre les qüestions relacionades amb la mobilitat sostenible i la qualitat de vida, millorar la seguretat viària. Joan Jaume va destacar que no es tracta d'un document definitiu sinó d'un material de treball. Un document que s'ha elaborat de manera clara, senzilla i didàctica perquè tinguem la màxima participació ciutadana amb opinions i debat sobre les qüestions fonamentals que incideixen directament en la vida quotidiana i la qualitat de vida dels ciutadans del present i del futur.

Primera pedra de les obres del col·legi públic al Puig de Ros

El batle de Lluçmajor, Joan Jaume, i el conseller d'Educació, Bartomeu Llinàs, varen col·locar, el dia 26 d'octubre la primera pedra de les obres del nou col·legi públic de la zona del Puig de Ros.

Es tracta de la construcció d'un nou centre d'Educació infantil i primària, de dues línies, que suposarà un augment de 450 noves places escolars i que descongestionarà l'excés de demanda que s'ha produït els darrers anys degut a l'increment de població a la zona d'urbanitzacions. Per la seva part la conselleria realitzarà una inversió de 3.572.418 d'euros.

La construcció d'aquest nou col·legi ja estava prevista a la passada legislatura.

Va ser llavors quan l'Ajuntament va cercar el solar per a la ubicació del centre i es va decidir que tècnicament, per la seva situació, Es Puig

de Ros reunia totes les característiques per dotar Lluçmajor d'un centre de primera.

El batle va agrair a les famílies la paciència que han tengut tot el temps d'espera perquè "vos puc assegurar que l'espera haurà valgut la pena".

Arriba una pastera a Cala Pi amb 22 immigrants

Dimecres, 28 d'octubre a la matinada arribà una pastera amb 22 tripulants a Cala Pi. Va ser un veí que va alertar la Guàrdia civil de la presència de l'embarcació i durant el matí la majoria dels immigrants (algerians) varen ser detinguts. Aquesta ha estat l'arribada amb més tripulants que ha atracat a les Illes Balears durant els últims anys. Efectius de la policia controlaren la zona i els immigrants varen ser arrestats després que alguns fugissin cap a Capocorb i a possessions veïnes.

La majoria d'aquests algerians passaren pel quarter de la Guàrdia civil de Lluçmajor tot i que foren conduïts a la Prefectura Superior de la Policia Nacional on passaren el vespre a comissaria en espera de prestar declaració davant del jutge. Segurament seran traslladats a València abans de ser expulsats.

L'embarcació es troba en aquests moments al Club nàutic de s' Arenal.

*Carreteria
Ca'n Martí*

Productes Típics

*C/ Vall, 99
Lluçmajor - 07620
☎ 071 66 24 29*

**LLuçmajor
Serveis
Informàtics s.l.**

Domingo Alcalà Martínez

C/ Major, 107 07620 - LLuçmajor
E-mail: llucmajorservei@terra.es
www.llucmajorserveis.com
Tel./Fax 971120797 / 609784220

FABRICA DE JOIERIA GARAU

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

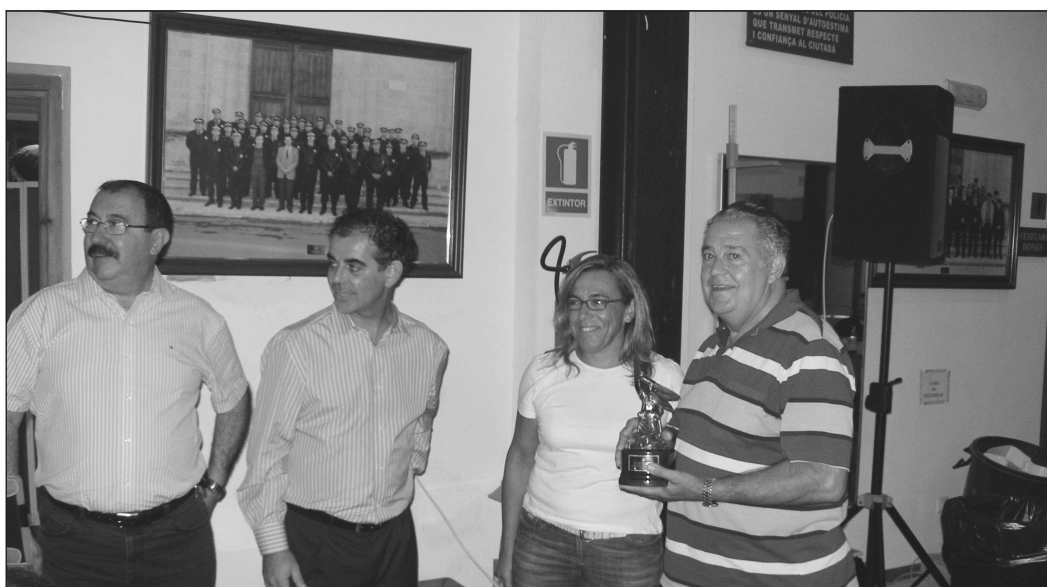

JOIES D'ESTIL MALLORQUÍ

Gran exposició de plateria
de la firma de **Pedro Duran.**

Canelobres, gerres, plats, palanganes,
làmpares, marcs, etc, etc.

C/. Born, 29 - Tel. 66 04 03 - LLUCMAJOR

L'Ajuntament de Lluçmajor va homenatjar el policia local Joan Oliver "Grauete", el qual se jubila després de servir a la institució durant 41 anys, 8 mesos i 8 dies.

Conveni amb IMAS

El batle de Lluçmajor, Joan C. Jaume Mulet, i el president de l' Institut Mallorquí d'Afers Socials (IMAS), Jaume Garau, han signat un conveni de col·laboració per a l'aplicació de mesures anticrisi. Així, les dues institucions signen el compromís d'aplicar un paquet de mesures d'ajuts econòmics adreçades a la població, amb la finalitat de reduir, tant com sigui possible, aquesta crisi que afecta els ciutadans del terme de Lluçmajor.

L'Ajuntament de Lluçmajor i el departament de Benestar Social es comprometen a destinar un total de 28.429,9 euros a la contractació de personal vinculat a serveis socials o a ajuts econòmics adreçats als usuaris de serveis socials.

Després de la signatura del conveni, Joan C. Jaume i Jaume Garau, acompanyats per diversos regidors, han visitat la residència de persones majors

on el batle li ha mostrat de primera mà la necessitat d'adequar la residència per a una possible contractació de places tal com preveu la Llei de Dependència.

Eleccions a la Llar de Lluçmajor "Can Clar"

El passat 29 d'octubre s'han celebrat les eleccions reglamentàries a la Junta de Govern de la Llar de Lluçmajor, que periòdicament tenen lloc cada dos anys, a la qual varen concórrer vuit aspirants, dels quals 7 han de ser elegits. Votaren 300 socis dels 1395 que són.

El resultat va ser el següent.

Pedro Bonet Roig (280 vots) President
 Miquel Morell Burguera (173) Tresorer
 Salvador Fuster Piña (123) Vicepresident
 Antoni Garcias Zanoguera (74) Vocal
 Joana Dora Parera (51) Secretària
 Jaume Tomàs Calafat (39) Vocal
 Antoni Barceló Adrover (34) Vocal

Sis negocis nous a Lluçmajor

Maison atelier ha obert les portes a la plaça Espanya, 39 a càrrec de na Yolanda Morales Calafat i na Carmen Ruiz Noguera. És un centre de confecció de roba a mida, especialitzat en vestits de núvies, però també es faran vestits de festa, inclús es dissenyaran a partir de fotografies. Hi ha una dissenyadora i una modista.

Ca'n Xerafi és la continuació del negoci de ca'n Toni "Xiu". En aquest nou espai, al carrer Antoni Mut, núm 4, hi trobareu pinsos, cereals, adobs i fitosanitaris. El propietari, en Llorenç Tomàs Sastre diu que procurarà atendre la gent així com ho feia en Toni Xiu.

ADES Y KAROLI

Ades i Karoli és el nou local que han obert n'Ades i na Karolina Hajdu al C. Bisbe Taixaquet, 81-B on hi trobareu roba de dona per a totes les edats, duita d'Itàlia, París i Barcelona; tenen la marca Dinarés, la mateixa que vesteix les al·lotes del programa de ball *Fama*. També hi trobareu bijuteria, sabates de festa i per altra banda el llibre "Olas de cambio", amb 56 cartes que canalitzen missatges de l'ànima cap a la personalitat en moments de canvi.

Expert Calafat Lluçmajor és un grandios i esplèndid local que en Tòfol Calafat Juan ha inaugurat al C. Pere de Son Gall, 29 cantonada amb l'Avda. Cavaller Ramon de Santmartí, com a ampliació del seu local de sempre al C. de Sa Fira. En aquest nou espai hi trobareu tota la gamma d'electrodomèstics: televisors, cuines, rentadores, cafeteres, planxes, liquadores, depiladores... També tenen la secció d'informàtica i telefonia a nivell de magatzem central, però en catàleg i no en exposició.

La *Merceria.Roba i complements Esperança* acaba d'inaugurar-se al C. Born, 7. Hi trobareu roba de dona, roba interior, merceria, llençols...A càrrec de n'Esperança Tomàs Barceló.

Veterinariis Lluçmajor és el centre que els veterinaris Rosa Fàbregas, Oriol Puig i Laura Gomila han obert al C. Cardenal Rossell, 103 cantonada amb l'Avda. Cavaller Ramon de Santmartí, on a més d'atendre les malalties dels animals hi ha un servei de venda de menjars, productes per a neteja, corretges, collars, juguetes... Tot relacionat amb els animals. També hi ha un servei d'enfermeria.

Joana Lluïsa Mascaró deixa la Vicepresidència del Consell i la Conselleria de Cultura

Catalina Font
Coloma Julià

Joana Lluïsa Mascaró Melià, regidora de l'Ajuntament de Lluçmajor des de 1995, diputada al Parlament de 2003 a 2007 i darrerament Consellera de Cultura i Vicepresidenta del Consell de Mallorca. A l'actualitat, portaveu del BLOC al Consell i a l'Ajuntament.

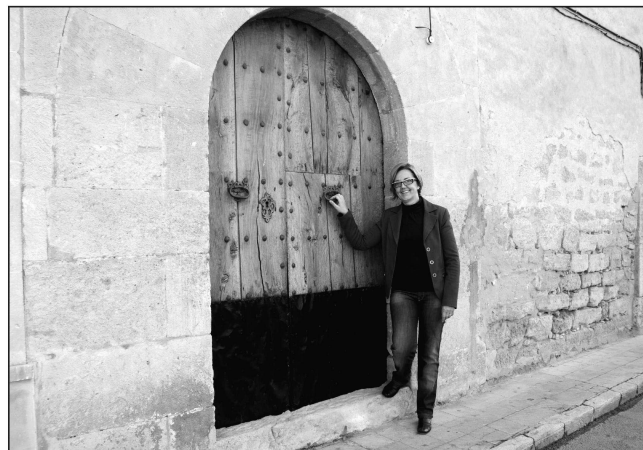
Quins motius vos han duit a dimitir? Quins càrrecs teniu ara

Tots els partits tenien un càrrec de portaveu al marge del Govern, el portaveu polític per debatre qualsevol tema; nosaltres no ho havíem separat. Jo feia les dues tasques, membre del Govern del Consell i portaveu. I és important que estiguin separats, pel contacte amb la ciutadania i per tractar amb l'oposició. Vàrem decidir separar-ho i el mateix dia que ho anunciàvem als companys de Govern ja ho vàrem fer públic, per tal d'evitar filtracions i suposicions i per poder donar la informació de primera mà (el passat dijous, 29 d'octubre). He

dimitit de vicepresidenta i de Consellera de Cultura del Consell de Mallorca i ara ostent el càrrec de portaveu del BLOC al Consell i continu amb la regidoria a l'Ajuntament de Lluçmajor.

Era ara quan ja havia d'entrar algú d'Esquerra Unida?

El grup de consellers del BLOC som tres, jo mateixa, del PSM, Miquel Rosselló d'Esquerra Unida i Joan Lladó, d'Esquerra Republicana. La vicepresidència serà per a Miquel Rosselló, que és el següent de la llista. Ara, som l'única dona portaveu al Consell.

Com creis que perceben aquesta dimissió, els votants del PSM?

Jo crec que ho entenen, que veuen que la tasca dins el departament de Cultura i Patrimoni és competència exclusiva del Consell de Mallorca, no del Govern és molt important. És un departament que exigeix moltes hores de dedicació, de gestió...Mallorca és gran i has d'anar per tot i no sempre és possible.

Les persones que vos substituiran duran a terme la mateixa tasca?

La vicepresidència és molt protocolària i com a substitut de la presidència, en alguns actes, només ho pot ser un conseller electe. El tema del conseller de Cultura, Joan Font, no suposarà cap ruptura continuïsta perquè l'equip de cultura queda igual, l'adaptació serà ràpida i a més hi haurà una persona nova, el conseller, per donar impuls a aquelles activitats que pentura perillaven perquè per un sobreforç meu no hi pogués donar l'atenció que pertocava, apart de projectes nous.

PERÒ EN JOAN FONT ÉS EL BATLE DE PETRA, NO PERILLA, EN AQUEST CAS, EL SEU SOBRESFORÇ...

La teva botiga d'esports

Les marques de sempre amb els millors preus

Plaça Espanya, 45 (Lluçmajor)
Tel. 971 12 12 45 - 646 20 29 63

ENTREVISTA

LLUCMAJOR de pinte en ample

És veritat que és batle, però Petra és un municipi petit, i a més no té dedicació exclusiva perquè hi ha una regidora que fa les tasques de coordinadora. Joan Font era el director insular de Cooperació i ja feia el dia a Palma o visitant pobles.

Per part vostra, quines coses creis que podran millorar amb aquest canvi com a portaveu?

La relació amb la resta de partits dins del Consell de Mallorca i també la relació amb els ciutadans. En passar pel carrer algú em deia que em volia contar alguna cosa que podia ser interessant i jo no el podia atendre a causa del meu treball... Ara tindrè temps d'escoltar la ciutadania, tant a nivell de Mallorca com de Lluçmajor, com a regidora a l'oposició. Això no vol dir que sigui més fàcil per a mi, però serà diferent. Jo intentava fer les dues coses tan bé com m'era possible però ara hi podré dedicar molt més temps.

Algú pot pensar que haguéssiu pogut deixar la regidoria del Consistori...

Segur que sí, de cara a l'exterior té molt més mèrit ser vicepresidenta i consellera, tenir cotxe oficial... però jo no estic en política per tot això, hi som per fer les coses ben fetes, per ajudar a tirar endavant un país i per escoltar els ciutadans.

La formació política ASI estarà contenta amb la vostra decisió, no ho trobau?

Va ser l'únic partit que trobava que jo havia de dimitir quan en Maties Garcies va donar el relleu a l'altre regidor del BLOC. No sé si ASI estarà contenta o no, perquè ara tendran l'oportunitat de veure'm molt més per la vila i potser això els molesti. No se sap mai...

Quins projectes heu impulsat o queden per acabar, a Lluçmajor?

Hem intentat, com a tots els municipis, dur activitats, sobretot en temps de crisi és important la col·laboració entre les administracions. A Lluçmajor s'ha impulsat el Centre internacional de Fotografia Toni Catany, s'ha fet perquè en Toni és de Lluçmajor i des del primer dia ha demostrat una gran generositat, oferint la casa, l'arxiu, tot el que té i ho ha posat a disposició d'una fundació perquè en puguin gaudir tots els ciutadans de Lluçmajor, de Mallorca i de tot el món. La idea és fantàstica, i hi hem fet molta feina. En aquests moments treballam amb els estatuts de la fundació, ja tenim el finançament per una part per a la compra de la casa del capellà d'es Rafalet per afegir-la al centre i tenir un edifici més gran i per l'altra, devers 4 milions i mig d'euros que vénen a través del Govern de les Illes, però l'estatut diu que durant uns anys el Govern de l'Estat està obligat a fer inversions. Ho hem pogut lligar amb Turisme i des de Madrid hi ha aquests doblers. Es tracta d'acabar de perfilar els estatuts i començar a convocar el concurs arquitectònic i després iniciar les obres. És cert que m'hauria agradat posar-hi la primera pedra o inaugurar-lo però això no vol dir que no hi pugui ser quan es faci... El Govern de les Illes hauria d'entrar a la Fundació i l'Ajuntament ja ha manifestat que s'hi vol implicar.

De tot el que heu fet, de què us sentiu més orgullosa?

Hem fet moltes coses, he tengut un equip molt bo, amb gent que creu en els valors de la cultura. Hem posat en marxa el programa Mallorca, terra de literatura, col·laboracions amb els pobles, amb agrupacions de Cant coral...; en Patrimoni hem iniciat les obres del Castell d'Alaró i a punt d'iniciar les del Castell de Santueri. En teatre s'ha impulsat el Teatre Principal de Palma amb una oferta amplíssima de música, teatre i arts escèniques en general, s'han impulsat els plans d'acolliment lingüístic per a nòvinguts...

I mancances...?

L'administració és massa lenta. La gran mancança han estat els recursos i amb la mala sort que ens ha tocat una època de forta crisi. Però amb els pocs recursos que hem tengut hem intentat treure'n el màxim de rendiment.

LLUCMAJOR de pinte en ample

Concerts de fires

Maria Ginard
Fotos: C. Julià

Entre les nombroses propostes que cada any ens ofereixen les fires, hem pogut comptar els concerts que des de finals de setembre fins a mitjan octubre s'han duit a terme al claustre de Sant Bonaventura.

Bloque 53

Primer va ser el torn dels concerts de música llatina, i samba, bossa nova i flamenc que realitzaren els grups Bloque 53 i Saravacalé els dies 25 i 26 de setembre respectivament. Els dos conjunts formen part del programa Diversions de la Caixa, una iniciativa que pretén fomentar l'intercanvi entre cultures i tradicions musicals.

Schola Cantorum de Mallorca

La següent convocatòria va anar a càrrec de la Banda de Música de Lluçmajor. Del concert de l'11 d'octubre, s'han de destacar la interpretació de la *Marxa eslava* de Txaiovski i una segona part dedicada quasi íntegrament a la sarsuela, una elecció que va agrair i aplaudir molt el públic, bon coneixedor d'aquest gènere que té una gran tradició a Lluçmajor. Els comentaris dels assistents reconeixien la bona feina feta per la banda i el gust per haver sentit i cantussejat algunes de les melodies

més populars d'aquest gènere.

No podia faltar, entre els actes musicals de les fires, el concert de l'Orquestra de Cambra de l'Associació d'Amics de la Música que varen celebrar dilluns 12 d'octubre. La més d'una vintena de músics, alumnes i exalumnes de l'escola de l'associació, sota la direcció d'Andreu Julià, interpretaren un programa variat amb peces d'estils i èpoques diverses. El públic, ben satisfet, va respondre amb llargs aplaudiments l'esforç i la intensitat que els músics posaren en la interpretació.

Com a cloenda final, el vespre del firó, la *Schola Cantorum de Mallorca*, amb l'acompanyament d'Arnau Reynés a l'orgue, va posar el punt i final als concerts de les fires amb una gran interpretació de peces d'autors com Mozart i Vivaldi. La formació coral, que ja havia actuat en altres ocasions a Lluçmajor, no va defraudar tampoc enguany els fidels seguidors que acudiren a la cita. Una actuació de luxe que va acabar d'arrodonir els concerts de les fires.

im impremta moderna

C/ de sa Fira, 10 - Tel. i fax: 971 66 03 10 - 07620 LLUCMAJOR

embulls

Perruqueria unisex

Magdalena Oliver

C/ Sant Joan, nº10 · Lluçmajor
971 12 12 32

Concert de música de Disney

Per al públic més menut, la Banda de Música ha preparat un concert en què interpretarà passatges de les bandes sonores de les pel·lícules infantils de la factoria Disney. L'actuació tindrà lloc dia 22 de novembre, diumenge, a les 19'30h. al Casal de Joves.

L'acte comptarà amb la presència de Joan Carles Palos, presentador dels informatius d'IB3, que introduirà cada peça. El concert integrarà la música amb una selecció de les imatges de les animacions de *Pocahontas*, *Hèrcules*, *El rei lleó*, *Tarzan* i *La sireneteta*.

Industries Semar, s.a

C/. Tomàs Moserrat, 6 - 8
Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

DISTRIBUCIONES

La Sirena, S.A.

- Embotits
- Cuixots
- Formatges

Avda. Carles V, s/n Tel. 66 23 11 (Llucmajor)

POMPAS FUNEBRES HNOS. SASTRE

MARE DE DEU DE LLUC S.L.

SANTA MARIA DEL CAMI

C/ REVUELTA N° 11

REALIZAMOS Y TRAMITAMOS TODO TIPO DE SERVICIOS FUNERARIOS.

SERVICIO 24 HORAS: 971 620146

FAX: 971 140978

INFORMACION EN LLUCMAJOR:

TFNOS.: 971 661862, 610 529723

C/ CIUTAT N° 127, LLUCMAJOR

Aires des Pla Lluçmajorer: Activitats a les fires de Lluçmajor

Miquel Amorós Puig

Durant el mes d'octubre, dins el programa d'actes de les Fires, l'agrupació folklòrica *Aires des Pla Lluçmajorer* va dur a terme un seguit d'activitats, amb motiu de la celebració del seu 50é aniversari (1959-2009)

Pau Tomàs parlà de Lluçmajor: història, tradicions, personatges...

Una mostra de balls mallorquins al Passeig Jaume III per amenitzar l'horabaixa del dissabte 10 d'octubre, fou la primera activitat que va realitzar l'agrupació amb un repertori que va incloure diferents balls del folklore mallorquí (boleros, mateixes, fandango, parado...). Va ser una actuació d'una hora de durada, molt entretinguda pel públic assistent i també pels balladors i el seu director, en Pedro Antich, per la puresa interpretativa i la pulcritud en la presentació dels balls. El diumenge dia 11 se celebrà al Casal de Joves de Lluçmajor, un espectacle de teresetes titulat "*Històries i llegendes del rei en Jaume*" a càrrec de *Teresetes Migjorn*. Abans de començar l'espectacle, tots els nins assistents varem rebre un berenar de galletes i xocolata "*Quelymerienda*", gentilesa de Quely SA. L'espectacle basat en la vida i les llegendes del rei en Jaume I, creat i interpretat per Jaume Masegosa, amb assessorament de Damià Ferrà-Ponç i Caterina Valriu, va combinar teresetes de guant, d'ombres i de tija, papiroflèxia, equilibri amb monocicle, música, etc., amb grans dosis d'imaginació, humor i fantasia. Els infants varen escoltar i conèixer històries de la infantesa del rei Jaume, dels seus viatges en vaixell entre tempestes, pirates i monstres marins, i les seves aventures per les illes Balears, a més de com vivia al seu castell. En acabar la divertida representació i gràcies a la col·laboració del Departament de Cultura i

Patrimoni del Consell de Mallorca tots els nins foren obsequiats amb el llibret "*Acoloreix la nostra història*". Fou un horabaixa dedicat als nins.

Del 16 al 19 d'octubre, l'agrupació va participar a la XXV Mostra Lluçmajorera amb un estand, on es els visitants trobaren diferents fotografies, objectes i records del 50 anys d'existència d'*Aires des Pla Lluçmajorer* (participació a festes patronals i festivals internacionals, escola de ball, ofrena a Santa Càndida ...)

Per acabar, el llucmajorer Pau Tomàs Ramis, el dia 23 d'octubre, ens parlà, a la sala d'actes del Claustre de Sant Bonaventura, de "*Lluçmajor: història, tradicions, personatges...*". Una interessantíssima conferència, acompanyada amb la projecció d'imatges, sobre els aspectes més importants i interessants de la ciutat de Lluçmajor: situació i història del municipi, personatges relacionats amb la vida llucmajorera (Santa Catalina Tomàs, Joan Monserrat Parets, Maria Antònia Salvà i Pere de Son Gall) i calendari festiu que vivim a Lluçmajor, mostrant les festes més importants del nostre municipi. Moltes de les persones assistents agrairen a *Aires des Pla Lluçmajorer* l'organització d'aquesta conferència ja que va permetre conèixer diferents aspectes moltes vegades desconeguts pels llucmajorers.

L'excel·lent acollida de públic a tots els actes organitzats fins ara per *Aires des Pla Lluçmajorer*, significa que l'interès dels llucmajorers per la cultura popular va creixent dia a dia.

Pel mes de novembre l'agrupació prepara noves activitats. Podeu trobar més informació a la seva web <http://airesdesplallucmajorer.balearweb.net>

**Servei de begudes
i menjars de qualitat
a bon preu**

Avda. Carles V
Tel. 66 11 17

“En Femenías
apostamos por los criterios
de la construcción sostenible.”

Eco&Tech

971 430 484 www.femenias.com

P PARKING CLIENTES

VISÍTENOS EN:

GRAN VÍA ASIMA 1
POLÍGONO DE SON CASTELLÓ
PALMA

RONDA MIGJORN 56
LLUCMAJOR

DIEGO ZAFORTEZA 3
S'ARENAL

Alpika.com

Femenías
Concepto**Ecológico**

femenías

AZULEJOS | PAVIMENTOS | PIEDRAS | SANITARIOS | MOBILIARIO DE BAÑO | GRIFERÍA | SPA

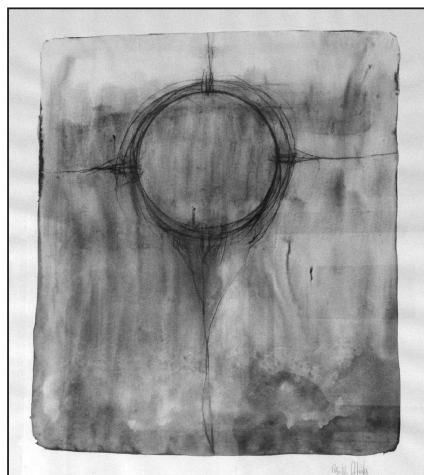
Exposicions i crisi

Escultura, fotografia i quadres de la birulè

Joan Ramis
Francesca Clar

És temps de crisi i aquesta ha arribat també a les fires. Si l'any passat superaven la quarantena les exposicions de pintura, escultura, gravats, ceràmica, i fotografia; enguany només una trentena mostraven al públic els seus treballs.

Durant la passejada per les exposicions es copsava que els artistes estaven neguitosos i decaiguts per la poca presència de públic o bé pel poc interès que aquest demostrava envers la seva obra. Vivim un moment en què l'art no és suficient per equilibrar l'anhel de la gent.

Enguany molts dels artistes que tenen una cita habitual amb la Darrera Fira han declinat la seva presència. Cal destacar la fidelitat dels artistes llucmajorers com Miquela Artigues, Maria Antònia Noguera, Puigserver Lara, Pere Emili, Pep Manresa, Cati Aguiló, Joan Calafat... alguns d'ells representats també a la mostra pictòrica d'artistes llucmajorers. Una mostra un poc coixa, per la poca formalitat en la seva organitza-

ció. Fer una exposició d'artistes llucmajorers al Claustre creim que hauria estat un bon encert si realment hagués tingut uns objectius de promoció clars. Si l'Ajuntament vol fer una mostra de pintors locals, cal presentar-los amb dignitat.

Creadors que ja havien exposat en anteriors ocasions a la Darrera Fira han mostrat la seva evolució. És el cas de Mateu Sabater, que va exposar una petita mostra d'obres realitzades els dos darrers anys, resultat d'una recerca íntima i personal. Les seves creacions són depurades i harmòniques. Amb una composició, senzilla, on introdueix elements figuratius evocadors (filferros, flors, fruites, fulles...) i un fons mínimament estructurat amb l'ajut de pigments naturals, terrosos o sèpia, vol transcriure sensacions personals i estats d'ànim. A vegades introdueix el collage com un joc per ocultar certs elements. Mateu dona molta importància al procés creatiu —el mateix pintor parla de ritual a l'hora de materialitzar les emocions.

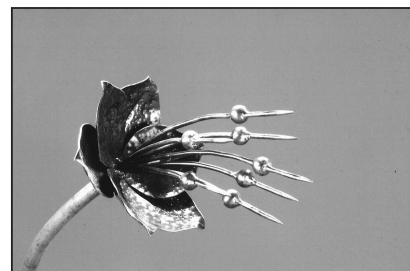
Josep Urrea, en la seva primera visita a Lluçmajor ens mostra un recull d'obres emmarcades dins l'abstracció de caràcter matèric, en què combina la matèria grollera amb la subtileza del traç geomètric.

Cal destacar l'escultura present a la Fira de la mà de Jaume Canet i la seva particular visió del món vegetal. Les peces del felanitxer es dibuixen en ferro dins l'espai.

El més sorprenent és el contrast de la duresa del material amb la delicadesa i la sensualitat que transmeten les obres. Sovint identifiquem el tipus de flor, però el quefer d'en Jaume va més enllà i les converteix en quelcom d'exòtic, màgic i estrany.

Com a novetat enguany, el jove artesà Jaume Maimó ens ha ofert el seu mobiliari en acer i zinc.

La fotografia present a la Fira amb l'obra de tres artistes llucmajorers demostra el bon moment que viu aquesta disciplina artística, de reconeixement recent. Tolo Balaguer ofereix la seva visió sentimental del Marroc, on trobam personatges insòlits i el color com a protagonistes.

De Joana Maria Salvà el que ens queda clar és que és una apassionada dels viatges. Amb la seva segona incursió a la Fira ens eclipsa amb una mirada ben particular, on el joc amb les imatges fraccionades de perspectives impossibles i ampliacions del detall ens dona una visió contemporània del paisatge urbà.

El contrapunt el trobam al celler de Ca s'Hereu, on Toni Server ens presenta des d'una actitud

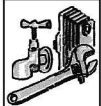

també contemporània paisatges naturals de la costa. Amples panoràmiques en què es combina l'energic moviment de l'aigua amb una ampliació desmesurada del camp visual. Toni Server, amb el control del color i la llum, potencia encara més el to psicodèlic del conjunt.

Els llucmajorers estam d'enhonorabona per la inauguració de la tenda Popster, un espai on retrobar-nos

amb el cinema, una disciplina artística que ha deixat de tenir una presència contínua al poble. Ara podem gaudir d'aquest d'art, adquirint obres de culte o bé comprant cartells de la nostra pel·lícula preferida.

El temps de fires ha acabat. Esperem que el fred de l'hivern acabi amb la crisi.

FONTANERIA LLUCMAJOR S. L.

Instal·ladora Autoritzada núm. 375

N.I.F. B 07814850

Instal·lacions sanitàries - Calefacció

Piscines - Aire condicionat

Amb calefacció i aigua calenta sanitària

Si teniu qualche problema cridau-nos.

Estam al vostre servei

C/. Ciutat, 14 - Tels.: 66 00 53 - 659/17 05 70
Lluçmajor

PROJECTES

MESURA

ESTUDI D'ENGINYERIA, CARTOGRAFIA I DEL TERRITORI
ASSESSORIA TECNICA DE PROJECTES

PROJECTES

- Agrimensura*
- Topografia*
- Replantejos*
- Delineació*
- Estats Actuals*

AGRONOMIA

- Assessorament agrícola*
- Construccions agràries*
- Legalitzacions agràries*
- Disseny de jardins*
- Paisatgisme*

ESTUDIS

- Estudis agroambientals*
- Estudis del territori*
- Cartografies - Aplicacions SIG*
- Consultoria i Planificació cadastral*

C/ Des Vall, 121 - 1º LLUCMAJOR (MALLORCA)
Tel. 652 085 984 - 971 660 605
e-mail: joanferretjans@yahoo.es

LLUCMAJOR de pinte en ample

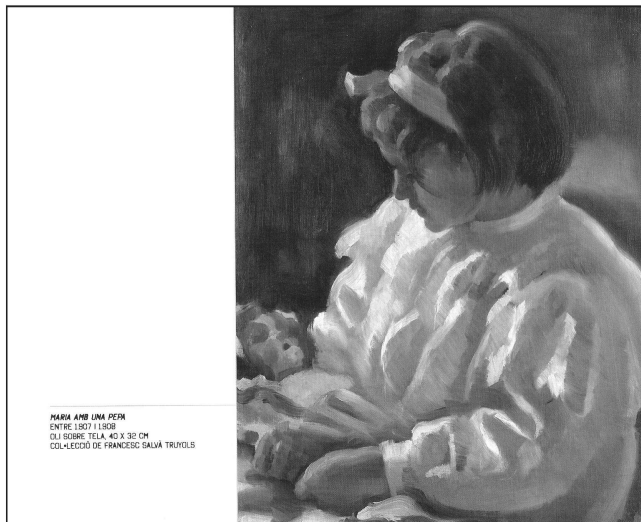
Apropament a Francesc Salvà de sa Llapassa

Francesca Clar

Amb el títol *Estampes d'una època. La pintura de Francesc Salvà (1867 - 1950)* s'ha inaugurat al Claustre de Sant Bonaventura, coincidint amb l'inici de les fires, una monogràfica d'aquest artista arrelat a la marina de Lluçmajor. L'exposició comissariada per Mireia Garcias té el suport del Consell de Mallorca i de l'Ajuntament.

Estampes d'una època es fonamenta en una recerca de la qual també se n'ha editat un catàleg, on hi trobam un breu i ben necessari apropament a la figura del pintor, de caire bàsicament biogràfic, cultural i històric. El que encara més ens manca emperò, es una anàlisi seriosa i contrastada de la seva obra des del camp pròpiament plàstic. Un estudi que potser hauria de partir de la catalogació i datació aproximada dels seus treballs i d'un aprofundiment en llur llenguatge, amb l'afany d'entendre millor no sols els canvis en el tractament - els quals pareixen lligats en certa mesura al tema -, sinó, i en especial per conèixer la evolució artística de Francesc Salvà, i

assenyalar-ne les obres de "maduresa". Una tasca complexa sens dubte, pel fet de que gran part de la producció no fou signada ni datada.

MARIA AMB UNA PEPI
ENTRE 1897 i 1908
OLI SOBRE TELA 40 X 30 CM
COL·LECCIÓ DE FRANCESC SALVÀ TRUJOLS

Esperam doncs, que aquesta mostra actual sigui catalitzador de noves aportacions a la compren-

NUEVO TALLER AUTORIZADO

Taller
mecánico.
Chapa y
Pintura

Ford

LLUCMAJOR MOTOR

VEHÍCULOS NUEVOS - USADOS - COMERCIALES

Ronda Mitjorn, 123 • 971 66 44 22

sió i difusió de la pintura de Francesc Salvà. Una pintura gestada dins el localisme i la tradició acadèmica però engrandida per una vertadera implicació emocional i per l'efervescència cultural de la modernitat. L'exposició recull quasi unes quaranta obres entre dibuixos a tinta, aquarel·la i olis, de format petit i mitjà. Mireia Garcias ens proposa vincular-les a la poesia de Maria Antònia Salvà, germana de l'artista. Així mateix en fa una classificació en tres grups atenent a la temàtica: *COSTUMS I TRADICIONS, PAISATGES I RETRATS*. En el primer apartat, les representacions il·lustren a grans trets les tasques del camp, les festivitats religioses, el món rural mallorquí de primeries del segle passat; però també el posicionament ideològic de Francesc Salvà, la valoració de la terra i del bagatge cultural, així com la conservació d'un estil de vida entès com a puntal d'identitat del país, ben en sintonia amb el pensament noucentista. De posat irònic a vegades, d'al-

tres idealitzador, són creacions on pareix dominar l'intel·lecte, sobretot amb l'estricta plantejament compositiu i pel seu tarannà teatral.

El noucentisme defensava un art de reinterpretació de la realitat aportant-hi ordre, bellesa i mesura; una "transformació de la matèria bruta en un material ideal i espiritual", en paraules del crític Jaume Vidal Oliveras.

Així, les figures artificioses, l'atmosfera esdolceïda i l'acabat de pinzellada imperceptible de *Es vermar*, per posar-ne un exemple, contrasta amb la naturalitat, viva i intensitat de la llum de *Sa torre de l'Allapassa*, un dels petits apunts a l'oli que trobam dins el conjunt de *PAISATGES*.

Aquestes pintures, sorgides de l'observació directa i l'emoció sensual, executades amb agilitat i properes a la plàstica de Joaquim Mir (1873 -1941), són al meu parer, del millor de la mostra.

També son excel·lents, *Maria vestida de marinera*, *Maria amb*

una pepa, o *Sa tia Pepa*. *RETRATS* on es conjuga el coneixement i l'admiració de Francesc Salvà per la tradició pictòrica espanyola, en especial per Velázquez - com molt bé ens ho fa veure Mireia Garcias -, amb la modernitat de l'escena íntima i el seu enquadrament compositiu, o l'expressió de la llum mitjançant la vibració del color.

Canaves
INSTAL·LACIONS
ELÈCTRIQUES

ELECTRICITAT
MANTENIMENT ELÈCTRIC
IL·LUMINACIÓ · DOMÒTICA
AIRE CONDICIONAT
ESTALVI ENERGÈTIC
ENERGIA SOLAR

Juan José Cánaves Salleras
Carrer Pare Ripoll, 24 · 07620 Llucmajor
Tel./Fax: 971 12 15 86 · Mòbil: 696 77 36 36

*Lents progressives
a mida*

**OPTICA
LLUCMAJOR**

Plaça Espanys, 24
07620 LLUCMAJOR
(Mallorca)
Tel. 971 86 17 17

Cada mirada és personal i irrepelible,
per això volem presentar-te l'últim en tecnologia Free Form,
una nova generació de lents progressives
realitzades a la mida dels teus ulls.

LLUCMAJOR de pinte en ample

Les Illes a Lluçmajor

“Quant canta el Mestral lo fa amb poesia...”

Pau Tomàs Ramis

Fotos: C. Julià

Vetllades com la del passat dia 30 de novembre ens fan créixer i ens permeten estendre ponts entre terres i ànimes germanes. *Les Illes*, el concert que l'OCB de Lluçmajor, el Consell de Mallorca i el CDEIB organitzaren al Claustre de Sant Bonaventura de la vila, emocionà i contextualitzà un sentiment unificador entre les terres mallorquines i les de l'Alguer.

Francesc Ballone, alguerès (guitarra i veu), i Maria del Mar Vanrell, mallorquina de Lluçmajor (flautes, clarinet i veu), binomi que forma l'ànima del projecte, foren qui amb la seva música i poesia ens endinsaren a la idea que *Les Illes* vol transmetre. Defugint de paternalismes maniqueus i prejudicis servils en que moltes vegades ens hem vist immersos com a illencs, mallorquins o algueresos, manifestaren un sentiment vertebrador unificat per la llengua comuna i lligat per un diàleg interinsular, que per una banda pretén tenir una perspectiva crítica i per l'altra, com a cara de la mateixa moneda, manifesta un afany de mantenir aquests lligams que ens uneixen encara; llengua, cultura i música.

La implicació al projecte de Toni Puigserver (acordió, xeremies i tuba) i Tomeu Puigserver (guitarra, guitarró i percussions), o el que és el mateix de Torrat i Bullit, dóna al projecte un format acabat i realment colpidor. Els germans Puigserver, sempre interessats en recuperar, crear i conservar música i tradicions populars, també formen part del projecte i hi participen en diversos àmbits i d'una forma ben activa... com sempre quan par-

lam d'en Toni i en Tomeu.

El concert de *Les Illes* constà de dues parts. En la primera en Francesc Ballone i na Maria del Mar Vanrell interpretaren cinc cançons amb lletra i música del primer; *Les grutes*, *La cara de Sant Pere*, *Eleonora*, *Lletra* i *La Neu*. Totes elles escrites en alguerès permeteren gaudir al públic que omplia la sala d'unes lletres plenes força i sentiment; “*Tots parlem lo mateix*” deia un dels versos de *Lletra*. La referència a Pino Piras (1941-1989), cantautor alguerès ja desaparegut, a *La cara de Sant Pere*, fou especialment sentida; *gent de l'Alguer al Cel no n'hi va* cantava Piras, na Maria del Mar Vanrell li respon en aquesta cançó “*Fóra volgut veure la cara de sant Pere quan al cel presentat: -I ara, com la posem? -T'haurà dit rient, deixan-te entrar...*”.

La segona part del concert fou la part mallorquina, quasi en exclusiva llucmajorera. A banda de Ballone i Vanrell, els germans Puigserver també entraren en escena. El repertori fou selecte; *Jota de Llevant* amb música popular i lletra de mestre Lleó, el popular glosador llucmajorer, un dels més grans que mai no ha existit, i on s'incorporà al grup de músics, només per a aquesta cançó, en Francesc Felipe a la trompeta. *Andròmeda*, amb música de Maria del Mar Vanrell i lletra de Salvador Reus Belmar, poeta i qui ens féu descobrir a molts llucmajorers la bellesa i sentit de la poesia i la literatura catalana. *Bolero de sa Frisança*, amb música de Maria del Mar Vanrell, una peça dedicada i inspirada a l'universal neguit de l'espera. *Els Captius* amb lletra del poema del mateix títol de

Maria Antònia Salvà i música de Toni Puigserver, reflex de l'angoixa d'aquells que eren arrabassats de la família i la terra i eren portats captius a terra de moros i *Cançó de Bressol* amb lletra tradicional i arranjaments de M. del Mar Vanrell, amb una emotiva introducció feta amb un flabiol de canya o de pastor.

Mereix també una menció especial l'ambientació que es féu durant el concert amb imatges tant alguereses com mallorquines. En la primera part s'exhibiren fotografies de l'Alguer, imatges de Studios al qual pertany el propi

Francesc Ballone com a fotògraf, moltes d'elles relacionades amb la mar com a vincle d'unió entre illes. La segona part fou inundada amb evocadores fotografies de Mallorca i Lluçmajor de na Coloma Julià que provocaren més d'un record cap a persones que ja no hi són, cap a costums que es van perdre i cap a tradicions nostrades però que gràcies a l'hàbil objectiu fotogràfic de na Coloma recordarem i admirarem.

Tot plegat una experiència motivant, una experiència que no s'acabava a Lluçmajor, dies més tard tocarien a Sineu o a Ses Salines.

Iniciatives com aquestes ens fan sentir part d'alguna cosa, ens fan estrènyer lligams amb els nostres germans de llengua. *Quan canta el Mestral lo fa amb poesia* diu un vers de *La cara de sant Pere...* una poesia comuna entre germans algueresos i mallorquins.

Qui perd els orígens perd la identitat canta en Raimon en una de les seves cançons més populars. Gràcies al projectes com *Les Illes* ens adonam que hem de seguir fermes en no deixar perdre aquests orígens amb l'esperança de poder mantenir la identitat pròpia i ferma.

MALLORQUÍMICA
LA PINTURA FÁCIL

FÁBRICA I OFICINES
Bisbe Roig, 43 al 49 - 07620 LLUCMAJOR
Mallorca - Espanya
Tel. 971 66 90 10 - Fax 66 90 08
www.mallorquimica.com
comercial@mallorquimica.com

TENDES
Palma: Joan Crespí, 45
Manacor: Paseig del Ferrocarril, 58
Lluçmajor: Bisbe Roig, 41

Dels Setze Jutges a Manel. Dues maneres d'enfocar els cinquanta

La rellevància i la importància de la Nova Cançó, per la història de la música del nostre país, és evident, tant, que no fa falta ser un expert en res -sols un amant de la música- per tenir-ho clar: si no fos així, ara no en celebraríem els cinquanta anys, simplement ens n'hauríem oblidat, i totes les celebracions d'enguany -i aquest article-, senzillament, no s'haurien fet mai.

Allò que ja se sap: que la Nova Cançó va ser un revulsiu importantíssim en una època d'absoluta misèria cultural, a principis dels anys seixanta, i l'estentard de la protesta anti-franquista els darrers anys del règim i els primers de la Transició. Que cançons cantades en català, costumistes com *La tieta* o polítiques com *La gallineta* començaren a sonar per ràdios, i les botigues de música s'omplien de singles de 45 rpm i LP's de dues cares de cantants del país, amb un èxit important de vendes; que els cantautors eren persones populars i conegudes, quasi tant com els jugadors del Barça, que com recordava Guillermina Motta aquells anys, eren Marcial, Reixach, Eladio, Pujol, Torres, Rifé, Gallego, Dueñas, Costas, Reina i Fusté. I encara havia d'arribar Cruyff.

Però tot això, qui va viure l'esclat del moviment, per activisme, per simpatia o simplement per edat, o qui ho ha seguit fins als nostres dies, ja ho sap. Però l'aparició de la Nova Cançó suposa molt més que un punt de llum al final del túnel: de fet, la seva transcendència és molt més major del que, segurament, molts dels propis protagonistes

imaginaven o creuen. I s'allarga potser molt més del que els que ara conformen el món musical català pensen, o voldrien, o els agradaria. I no només per allò que els Setze Jutges -citem-los a ells com a iniciadors- varen fer, cantar o crear, sinó també per tot el que varen ometre i rebutjar, que en el fons, finalment suposà tot plegat dues cares de la mateixa moneda, enfrontades en certs moments, però confluents en molts d'altres. I no sempre conscientment: i això és el més graciós. I interessant.

Diu la història que quan Pau Riba va anar a fer una audició per entrar als Setze Jutges, aquells no el volgueren per la seva actitud provocadora, li negaren formar part del grup. En Riba aleshores tenia una vintena d'anys, i es va presentar a l'audició amb cabellera, collars: talment un *hippy*. Als "jutges" no els agradava aquell aspecte, ni aquella guitarra elèctrica, ni aquell posat a l'estil de John Lennon: prefeien Brassens -sobretot- i Brel, més que no allò de la corda de Dylan que intentava fer el nét del poeta. No podem saber exactament què hauria passat si Pau Riba hagués passat a formar part dels Setze Jutges, i per tant, esdevenir membre de ple dret de la Nova Cançó; però sabem que l'any 1970 va publicar el seu primer LP, *Dioptria I*: un punt d'inflexió, i una referència encara avui en dia, en la música en català feta i per fer fins aleshores. El primer disc *elèctric* de la indústria catalana, o el que és el mateix, el primer disc de rock català, i considerat per alguns crítics com el millor. Al mateix temps, el Grup de Folk, format pel mateix Riba,

Jaume Sisa, o Xesco Boix, entre d'altres, fou la resposta musical col·lectiva i *provocadora* a l'estil afrancesat i de la Nova Cançó. Resposta que va derivar en la moguda rockera que es va conèixer com a Ona Laietana, i amb els festivals de rock de Canet (1975-1978).

Deixant la història de banda, però, fins on arriba la transcendència de tot allò, dels Setze Jutges, a l'estil de la *Chanson* -refinats, austers-, i del Grup de Folk, seguidors de Bob Dylan, Pete Seeger i Woody Guthrie i l'onada *folk* nord-americana? El fil s'estira, i s'estira, i sorprèn fins on condueix. Començant pel mateix Riba, que edità el *Dioptria* a la discogràfica Concèntric, escissió d'EDIGSA, discogràfica fundada precisament per editar els LP's de la Nova Cançó. Concèntric la dirigien Ermengol Passola i Josep Maria Espinàs, aquest darrer, fundador dels Setze Jutges.

Però tot resulta més divertit, més interessant, si centram la mirada als temps actuals, a la nostra època, quan els cantautors de la Nova Cançó s'han fet grans, i alguns fins i tot ja no hi són. L'actual panorama de la música popular en català és més divers que mai: mai com ara el públic havia pogut triar tants d'estils diferents cantats en català. Pop, rock, hip-hop, cançó d'autor, ska, hard-core, etc. La Nova Cançó va ser el primer moviment de música popular en català als Països Catalans després de la guerra, però ara, cinquanta anys després, quin espai ocupen, en l'actual univers de l'escena pop catalana -que tanmateix és la majoritària- els

OPINIO

protagonistes d'aquella fornada?

Deu ser el mite freudià de matar el pare, i veim com cada generació renega de l'anterior: ara està de moda abominar del Rock Català dels 90, per nacionalista, per "tancat", per pobresa musical. Potser que ara hi hagi més nivell musical -potser no-, i això sí, més *eclecticisme*, més varietat i propostes noves; i sobretot, la reivindicació nacionalista ha quedat més diluïda, en general. Però el model de funcionament (agents, discogràfiques, mitjans de comunicació, bona part del circuit i del públic), és a dir, *el model industrial*, segueix sent, en essència el mateix. I no obstant, sí que hem de dir que alguns elements d'aquest model, respecte a la dècada anterior, han començat a canviar: la música en català s'escolta més enllà de Fraga -cosa que, atenció, també passava amb la Nova Cançó-, l'epicentre de la música s'ha traslladat a Barcelona, que ha creat un circuit, un públic i una "imatge" per vendre diferent. Però qui la ven, en bona part, segueixen sent els mateixos.

El que tenen en comú tant els músics de l'escena actual com els de l'anterior -la del Rock Català-, a més de la maquinària industrial i de promoció, però, són les referències, musicals i actitudinals: Riba, Sisa, i la moguda rockera de l'Ona Laietana. I això ens torna a remetre al principi de l'article, al que dèiem: als altres límits de la Nova Cançó. Els llimbs de la Cançó catalana, allò que no era francès sinó *yanquee*, que no era auster sinó rocker, que era elèctric i no acústic, que no li feia por desafinar si es desafinava o cridar si s'havia de cridar.

Influències diferents, però la mateixa gènesi; opcions musicals diferents, però mateix format, mateixa indústria: mateix model.

EDIGSA va publicar els primers àlbums de la Nova Cançó. Concèntric, els primers de l'Ona Laietana. PICAP, hereva d'EDIGSA, els primers del Rock Català. Blau/DiscMedi, principal discogràfica del Rock Català, edita també els principals grups del moment actual. I com deia abans, existeixen evidències

LLUCMAJOR de pinte en ample

suficients com per suposar que quelcom està canviant; potser els temps, potser la tecnologia, els gusts: el país, diguem, canvia, ho fa la seva gent. És possible que el model de la Nova Cançó visqui els seus darrers dies, pot ser. Però haurà estat un model d'èxit: que ha donat cobertura a unes quantes generacions de músics, diferents, durant cinquanta anys. I només per això, val la pena celebrar-lo.

Amadeu Corbera, musicòleg

ADSL

ADSL es el servicio de Internet de **Banda Ancha de Telefónica** que te ofrece, a través de tu línea telefónica, alta velocidad de acceso a Internet.

DISPONIBLE EN DOS MODALIDADES:

- **KIT ADSL:** Opción ADSL Autoinstalable
- **LÍNEA ADSL:** Instalación de ADSL a domicilio por un técnico especializado

desde 29,07 €/mes

Ambas modalidades incluyen: 5 buzones de correo: 1 de 1Gb y 4 de 100Mb. Espacio web de 25Mb de capacidad.

Por un poco más incluye la **TARIFA PLANA** en todas tus llamadas nacionales contratando:

• **DÚO: ADSL + LLAMADAS:**

- Llama todo lo que quieras a un fijo nacional.
- Navega las 24h., sin límite de descarga.

desde 29,90 €/mes

dúo [ADSL + Llamadas]

HABLAMOS DE CALIDAD DE VIDA

Además, puedes disponer de **imagenio**, la Televisión Digital de Telefónica, contratando:

• **TRÍO: imagenio + ADSL + LLAMADAS:**

- Llama todo lo que quieras a un fijo nacional.
- Navega las 24h., sin límite de descarga.
- Televisión digital a la carta.

desde 33,90 €/mes

trío [ADSL + TV + Llamadas]

HABLAMOS DE CALIDAD DE VIDA

TELYCO LLUCMAJOR

Plaza España, 54
Tel: 971 12 10 83
Fax: 971 66 40 46
07620 Llucmajor

TELYCO ARENAL

Trasimé, 16
Tel: 971 26 93 10
Fax: 971 26 93 10
07610 El Arenal

TECNOFONIA S.L.

Servicio Técnico Post-venta
TELYCO
Reyes Católicos, 33
Tel: 971 27 34 06
Fax: 971 25 02 71
07007 Palma

LLUCMAJOR de pinte en ample

*Salud, bienestar, paz, armonia...
...bienvenido a la tranquilidad de nuestro Spa*

- Tratamientos de Fisioterapia, Masajes, Ayurveda y Belleza.
- Programa de boda y despedida de soltera.
- Clases de fitness y gimnasio.
- Circuito de saunas y piscina interior y exterior climatizada en una superficie de 3000 metros cuadrados.
- Entradas diarias y cuotas mensuales.

Carretera Lluçmajor MA 19, Salida 20
07620 Lluçmajor, Mallorca
Tel: 971 129 210 - Fax 971 129 211
mhrs.pmigs.spa.reception@marriott.com

QUADERNS DEL FUM MAJOR

Halloweenismes per Tots Sants

Miquel Cardell

-Truco o trato !!

M'acabava de retrobar amb el sofà casolà i personalíssim després d'uns dies de turisme, amb aquesta habitabilitat confortable com unes sabates desmotllades. Reprenia lectures corals, Joan Vinyoli : *Novembre, fes-me de company;* / *i retrobem les velles castanyeres, embufandats, amb gavardina grisa,* / *dient-nos coses de melancolia...*

Fora del poema, però, Novembre aribava amb màniga curta, tot i que és cert que, de l'altra extrem de la Mediterrània, de les voreres del Bòsfor, si que en duia olor de castanyes torrades, i de magranes, aquest fruit que els clàssics associaven a la immortalitat, a la vida després de la mort, precisament perquè grana, cristal·lí, al cor de la tardor.

Fora del poema, arrabassant-me del poema, Novembre s'anunciava amb veus infantils que havien tocat a la porta :

-Truco o trato !!

++ ++ ++

Amb tota la seva enjogassada innocència (he estat a punt d'escriure espontaneïtat, però això ja em sembla molt discutible), aquests nins, que sent, Truco o trato !, però no veig i que imagin desfressats reglamentàriament, perquè les festes tenen els seus reglaments, aquests infants que celebren una festa nord-americana en versió doblada a l'espanyol em recorden de cop , amb la claretat colpidora de les evidències, el nostre lloc a la piràmide alimentícia de la dita globalització: exactament el d'una societat que celebra un costum nord-americà o la versió ianqui d'un costum molt antic i molt estès, la festa del

Halloween i el celebra no en la llengua que li ha estat pròpia durant set segles, sinó en la llengua estatal imposada primer a trets i bufetades, després a cop de llei i constitució , i televisions i pel·lícules , i etc.

-Truco o trato !

++ ++ ++

Probablement és en bona part a causa d'aquest conglomerat d'arguments sociològics, històrics, geo-polítics, que les celebracions locals del Halloween americà em provoquen una reacció quasi al·lèrgica, d'una antipatia visceral, virulenta. Més i tot que la ja imminent parenoelització de les festes de Nadal.

Al cap i a la fi, la mutació nord-americana de Sant Nicolau, sense arribar als extrems epidèmics d'horterada Made in China dels darrers anys, ja tenia certa presència als nadals de la meva infància. En canvi això del Halloween, els anys 60 , els primers 70, per aquí no sabíem gaire de què anava: a vegades sortia a una o altra pel·lícula, però com un costum exòtic que no acabàvem d'entendre i poca cosa més.

No deu fer molt més de 25 anys que es començaren a celebrar Halloweens per aquí. Les primeres percepcions que en record, van associades a festes de discoteques, sessions especials de cinemes, coses així, que segurament es varen veure tot d'una amplificades i llançades novament sobre la societat per uns mitjans de comunicació que han fet de l'agitació acrítica i irresponsable la seva manera de fer una feina que ha dimitit de qualsevol sentit de la responsabilitat social davant els implacables imperatius de la caixa i l'audiència.

De tot aquest procés halloweenitzador, el que més em crida l'atenció és el

paper de l'escola, que veig entre resignadament consentidor i activament animador, que em mena a demanarme on deu haver anat a parar aquell actiu moviment de renovació pedagògica dels anys 70 i 80, la seva reflexió sobre la relació entre l'escola i la cultura tradicional-popular, sobre escola i indèntiat nacional.

++ ++ ++

Amb aquestes, el meu fill ha posat sobre la taula del dinar familiar un argument de força: - Per a vosaltres el Halloween és una festa externa i estrangera; però per aquests nins que van de porta en porta amb el *truco o trato*, per ells sí que és una festa pròpia, o si vols una festa i punt, que perceben amb tota la normalitat del món.

L'argument em sembla important i rellevant en tant que recorda el caràcter essencialment fluïd, inestable, evolutiu, de la realitat i el contraposa a aquest humaníssim vici de perspectiva que consisteix en interpretar la pròpia tradició històrica en termes d'una foto fixa basada en la percepció personal: aquesta tendència anacrònica que feia que els pintors renaixentistes vestissin d'aristòcrates contemporanis els personatges dels relats bíblics i que sovint ens mena a confondre els trets o elements que defineixen allò nostre en termes nacionals i històrics amb els que dibuixen el relat de la pròpia memòria personal o generacional.

Són pensaments que no pot deixar de tenir en compte algú que, com aquest embrutapapers, ha afirmat més d'una vegada que els Beatles, els Stones o, posem per cas, Pink Floyd, són una part tan essencial o més del propi folklore, personal i generacio-

nal, que la Cançó de segar o la Jota de sa potada.

++ ++ ++

Aquesta idea, avui és ben acceptada pet tota mena d'estudiosos de la cultura, que han hagut de deixar clares coses com que la majoria de balls que consideram propis mallorquins són una importació relativament recent, dels segles XVII o XVIII, de modes musicals de la Cort espanyola, posem per cas.

Amb tot, el segle XX, amb el creixement dels mitjans i les tecnologies de la comunicació, dels negocis que es creen al seu voltant i l'innegable control que el poder polític i econòmic n'exerceix, però sobretot amb la seva velocitat i el seu pes específic dins el nostre viure de cada dia, la manera d'assumir i acceptar elements culturals forans, pateix un canvi que pot semblar petit, de matís, però que a molts ens sembla d'importància cabdal : és quan passam d'adaptar modes culturals, músiques, gusts, vestuaris, maneres de fer festa, festes, a copiar-los literalment.

Aquest seria el cas evident de la halloweenització (o halouinització?), i pot ser per això que té de passiva imitació obedient, de símptoma d'una societat passiva, acrítica, infantilitzada em posa de l'humor que em posa. Doctors deuen tenir la sociologia, l'antropologia cultural, la psicologia de masses, que estiguin capacitats per fer així com cal una anàlisi que aquest servidor només ha mig estrafet amb quatre grapades de manyà curios. Convé fer-ne d'anàlisis i reflexions, per saber millor qui som i el lloc que ocupam a la piràmide alimentícia del món globalitzat o imperialitzat, per entendre els nostres captiments col·lectius, que deu ser l'única manera d'assajar amb possibilitats d'èxit el camí d'un viure més conscient i per tant més lliure. Que se suposa que és un imperatiu bàsic de la nostra condició humana, però que no tenc tan clar que als meus conci-

tadans d'avui en dia els interessigaire.

++ ++ ++

Truco o trato !

Els nins celebren el Halloween de les pel·lícules, copiant-ne els protocols i sense fer-se'n més problema. I és ben possible que ho facin, entre altres coses perquè la realitat virtual de telefilms, pel·lícules i similars és per a ells tan patent, present i real com l'altra realitat, la tangible, material, immediata. També hi ha per pensar-hi en aquest tret del segle.

Truco o trato!

Els nins desfressats van casa per casa demanat llepolies, quasi de la mateixa manera que nosaltres hi anavem, pels darrers dies (- Voleu fresses !!). Celebren una festa que els sembla senzillament festa, bulla, ben normal, i ben pròpia, com els nins de la tele que els serveixen de model, aquesta mena d'hiper-nins, de nins platònics o olímpics. I ho fan en castellà, que prenguin nota els normalitzadors lingüístics, que prenguin nota els qui estan tan preocupats per l'extinció de l'espanyol que les imposicions catalanistes provocaran en quatre dies a aquestes terres.

Truco o trato!

++ ++ ++

Els nins desfressats que toquen a la porta no crec que siguin gaire conscients que això de Halloween és una forma d'una antiquíssima festa, hi ha qui diu d'origen celta, en qualsevol cas probablement d'aquestes que apareixen quan la humanitat comença a entendre i calcular els cicles estacionals i a demanar-se per les forces que els regeixen com regeixen també al vida i la mort. Al cor de la trador, quan la foscor imposa el seu domini, i s'afebleixen les fronteres entre el regne dels vius i aquest regne on els morts encara viuen en certa manera, aquest regne on a vegades viatjam en

somnis per reveure els nostres morts, al cor de la tardor quan als morts, a les ànimes, els és permès per una nit tornar...i d'aquí les disfresses, com una forma d'evocar aquesta presència, o de confondre els esperits malintencionats.

No és gens casual la coincidència en el calendari amb la festa de Tots Sants, i la seva ombra o bessona, la Festa dels Morts, dels Germans Difunts en llenguatge cristià. No és difícil imaginar una festa arcaica tan potent que la nova religió, aquell llunyà cristianisme ascendent que encara s'acabava de pastar, intentà adaptar com en tants d'altres casos, començant pel mateix Nadal o Pasqua, les festes cristianes capitals. No sorprèn gaire que tot d'una que el poder de la religió i el seu domini cultural (que inclou el domini del calendari i les seves manifestacions) s'ha afeblit una mica, els dos dies s'hagin tornat a refundre en un o quasi, que la nostra societat comenci a fer u i a confondre les festes de tots Sants i els Morts, i que ho faci donant prioritat a la memòria dels difunts, a aquesta festa que d'una o altre manera escenifica la presència dels absents, aquesta estranya proximitat, aquest afebliment del teló impenetrable que separa la riba dels vius de la riba dels morts.

++ ++ ++

I he trobat indicis que em fan pensar que, històricament, el Dia dels Morts, la Festa dels Morts, pot haver tengut maneres de celebrar-se festives, burrals i un punt carnavaleres, més enllà del costum de visitar els cementeris, o d'aquells rosaris de llepolia, amb aquell encarabassat ceruli que no em sorpren gens que no tengui cap interès per als sobrealimentats nins d'avui, més que tips de tota mena de llepolies, els nins d'una cultura que deixa els carrers encatífats de caramels tudats un parell de vegades cada any, aquests nins que demanen truco o trato només perquè es Halloween i toca i serveix per fer bulla, no perquè

OPINIO

vagin gens endarrer de llepolies, com si que hi han anat la majoria dels nins de la majoria de pobles fins ahir mateix, fins a la nostra societat suïcida, del caprici sense límits i la tudadissa sense fronteres (bé, si que en té de fronteres, brutals fronteres geopolítiques, supòs que no cal entrar en detalls.).

Ho deia per indicis d'altres maneres amb que la societat mallorquina, i en general la societat culturalment catalana, ha celebrat la festa dels Morts, coses com bubotes darrere els cantons, en fi tampoc no ho estudiat amb detall, tot i que l'altre dia llegia sobre un vell costum segons el qual els pescadors mallorquins no sortien a pescar per Tots Sants, perquè un que hi havia anat va treure les xarxes plenes de calaveres.

Pot ser, si no tenim més remei que conviure amb l'obligació de suportar el Halloween, ens convendria mirar de defensar-nos per la via de la investigació i (fa un moment en parlava) l'adaptació de la festa com a alternativa a la pura còpia. Crec que una Festa dels Morts m'empenyaria una mica menys que aquesta cretinada halloweenica que em cau a damunt cada any amb més força.

++ ++ ++

TALLERS

MECÀNICA EN GENERAL

Control i diagnòstic
de noves tecnologies

Tel.971 66 08 53

C/ SINDICAT, Nº 3 - MÒBIL 618 126 612
07620 LLUCMAJOR

Truco o trato! Tots Sants o Halloween, i em cal mirar el calendari per recordar que no han passat ni quinze dies de la Darrera Fira: a la memòria, dues notes ràpides: les papereres que enguany sí que hi havia per tot el recorregut firer i l'exposició del pintor (ehem!) Francesc Salvà, que aplegava en un acte la bemèrita tasca de recuperar i honorificar un artífex llucmajorer i l'exhibició d'un grapat de pintures poc menys que lamentables que, en bona mesura, semblaven una broma humorística i bèstia d'un avantguardista provocador.

Però hi poses un parell de dies de viatge, carregats de sensacions i experiències, i el temps sembla que s'ha deformat, que ha passat a un altre ritme. El que no ha mudat aquests dies de *Truco o trato* és el rebombori al voltant de les obres del Plan E: després del fals final cosmètic de les Fires, un pegat que hem pagat tots, els clots i les màquines tornaven a molts de carrers de la zona zero, preferesc no repetir per gruixades les coses que de l'Ajuntament em deia un dels comerciants afectats pels clots i la pols.

Que tampoc no és tan distint del que diuen alguns de la zona de plaça, que si el batle els va enganar quan va assegurar-nos que la peatonització no tendria efectes negatius, que a veure com he de carregar la furgoneta o he de dur el gènere...

Ara, passada una setmana, al Diario de Mallorca hi surten les protestes dels placers denunciant les conseqüències negatives que té sobre el mercat el trasllat a un lloc provisional a causa de les obres; però també les conseqüències igualment negatives que la peatonització, amb les dificultats per descarregar el gènere, tindrà si tornen a plaça. De tot plegat en treuen una perspectiva halloweènica: - *A Aquest pas, el mercat de Llucmajor serà mort abans de dos anys. Truco o trato!!!*

En fi, tothom sap com ha fet i planificat les obres qui comanda i de quina manera ha escoltat els afectats:

LLUCMAJOR de pinte en ample

durant els meus dies d'absència, em conten que l'ajuntament ha convocat dues reunions informativo-consultives sobre el Pla de mobilitat. És una bona notícia, un tomb participatiu important, sobretot si és més que paripé. Jo no hi era, però deixau-me demanar una cosa com a resident de la zona zero i mig, directament afectada per la peatonització: necessitam control per evitar que els carrers es converteixin en les autopistes de carreres i motorades que ja som, i necessitam una mena d'hora o restricció d'estacionament per a residents; perquè ara ja ens passa arribar de fer feina i no tenir ni on deixar el cotxe un moment per descarregar o carregar o anar a fer un roi i agafar la bossa del gimnàs. I tampoc no és això.

++ ++ ++

Poc dies després de Tots Sants, les temperatures a la fi davallen de cop, bufa una mica de vent i cauen quatre gotes, rep quasi amb conhort aquest temps rúfol, tardoral.

A devora plaça, damunt el llit de ciment que prepara l'enrajolada que hi ha qui anomena empedrat, hi han quedat solidificades, fossilitzades, un parell de files de petjades, que ara amb la mica d'aigua que ha plogut mirallegen amb la claror elèctrica del capvespre, fantasmagòriques, com rastres d'una presència fosforescent en temps de morts, bruixes i entresurts de la globalització que ens toca. Pens que un dels trets del període que va de Sant Miquel a Tots Sants a Llucmajor ha estat durant dècades la presència a plaça de la xurreria Rosaleda, enguany condemnada a un immerescut exili al parking que enrevolta l'estàtua de Jaume III.

Torn a mirar el rastre de petjades que enmiralla el gris elèctric del capvespre i prenc cap a casa, cap als versos de Vinyoli novament: *No parlem,/ però, dels morts i fem-nos lentament/ al pensament que alguna cosa d'ells/ és molt aprop. Visquem-ne acompanyats/ com si només ens departis una paret de fum/que priva sols de veure'ns...*

CARTES

En relació a l'escrit publicat a la revista "de pinte en ample del mes d'octubre dins l'apartat "Sa Penya des Falcó" sobre el club de la tercera edat de Ca'n Pola en el qual es demana a VEURE SI S'ACLAREIXEN QUE JA ÉS HORA me vaig posar en contacte amb la presidenta d'aquesta revista Catalina Font per demanar-li qui havia escrit això. Quina va ser la meua sorpresa quan me va dir que ella ho sabia però que no m'ho podia dir.

Sempre havia pensat que la revista de PINTE EN AMPLE era una revista sèria i quan no volen dir qui ha remès un escrit i no volen firmar, jo tenc els meus dubtes.

A mi no m'han defenestrada com diu la revista i me vull explicar més clar per si qualcú com jo no sap que vol dir aquesta paraula. Segons la Sra. Font vol dir que m'han fet fora, i a mi ningú m'ha tret fora ni tampoc com diu la revista he deixat a LLOURE aquesta Associació, la qual per motius de salut després de deu anys i mig com a presidenta he hagut d'abandonar.

Aquesta persona que demana que S'ACLAREIXI QUE JA ÉS HORA esper que sigui ella que ho aclareixi demanant disculpes per aquest escrit.

El regal que vaig rebre dia 16 de juny del 2009 quan vaig dir adéu no és de Ca'n Pola sinó del Club de Persones Majors de Lluçmajor, valent autor de l'escrit que ni tan sols sap el nom de l'Associació.

Aquest dia vaig rebre un obsequi en nom de la Junta Directiva i dels socis el qual vaig agrair a tots en aquell moment.

Esper que publiquin aquesta carta i que quedi tot ben aclarit.

Gàcies anticipades. Vos saluda. Josefina Colom

ELECTRODOMÉSTICOS INFORMÁTICA Y TELEFONÍA

MAS DE 600 MTS DE EXPOSICIÓN ENTRE LLUCMAJOR Y CAMPOS.

expert Lluçmajor
C/FIRA N°3 TFNO. 971661901

expert Lluçmajor *NUEVAS INSTALACIONES*
C/PERE DE SON GALL ESQUINA CABALLERO RAMON SAN MARTI. (Junto a la rotonda de Lluçmajor dirección a Campos-Porreras).
TFNO: 971660117

expert Campos
C/ NOU N°85 TFNO: 971652836

www.expert.es **expert Calafat, le agradece su confianza.**

PATROCINADOR OFICIAL DE LA SELECCIÓN ESPAÑOLA DE FÚTBOL

XERRADES DE CAFÈ

Un que escoltava

CRISI

- Te dic que quan un pega una panxada, ho passa malament tant si l'ha de pair per força, com si ho ha de treure, ambdues solucions són males d'admetre. Ara tenim crisi, que és com un mal de ventre fort produït per un empatx econòmic.

-Ja m'explicaràs de què xerres i pot ser que t'entengui.

-És normal que no m'entenguis, tu ets un ignorant que no t'assebentes del que passa en el món.

-Pentura no sé el que passa en el món però del que passa per aquí, en tenc un poc d'idea.

-Idò això no és res comparat amb la immensitat...

-Ja hi som amb conceptes elevats...

-Quan jo te dic que el món té mal de ventre me pots creure perquè jo sé el que dic.

-Se comprèn que si un menja molt amb un pic, si l'estómac li admet, la digestió serà llarga i feixuga.

-Si es pogués veure tot el que les persones hem "menjat" demés, per voler abarcar, per voler especular, per voler tenir, per voler consumir, per enveja, per cobdícia... fa por!

-Som ambiciosos... som avars... som destrobeïdors, i com més en tenim més en volem.

-Això els que *tenim* alguna cosa, perquè els que no tenen res, ni possibilitats de tenir, res esperen i sols desitgen continuar en vida que és l'únic que tenen.

-Aquests no poden pegar panxades...

-Panxades de fam...

-El món està ben mal repartit...

-Perquè n'hi ha que tenen molts de doblers i fan poca feina i n'hi ha que tenen molta de feina i pocs doblers.

-Per això és que anam a panxades, uns de menjar i els altres de fam.

-I un és pobre per cinc euros i l'altre se sent un desgraciat per falta de cinc milions.

-L'ambició, en mesura, és normal perquè és humana. Però arriba a un punt que no té enfront.

-Saps que te sé dir, que tanmateix tot el que hi és de més hi és de més.

-I les panxades fan mal.

-I les males digestions donen problemes.

-I aquests problemes solen rebentar

-Sí? I com?

-Amb molta de merda.

BASTIMENTS

Tapissats, Teixits i Bàsics

- Tapisseria, cortinatges i decoració
- Cadires, butaques i sofàs desfundables
- Bàsics: edredons, fundes nòrdiques, llençols...

Pescadors 12 • 07620 Lluçmajor • tel. 971 662 348 / 653 826 835

Una única botiga per a totes les seves necessitats d'impressió

Amplia gama de productes

Cartutxos de tinta

• Reomplerts • Compatibles • Originals
Cartutxos de tòner
Impressores
Papers especials

Garantia 100% en qualitat i rendiment

Els cartutxos reomplerts funcionen com si fossin nous. Si no n'està satisfet li tornem els seus diners.

Serveis per a empreses

Servei personalitzat, recollida i entrega gratuïta. (Només per associats)

Forni part dels nostres clients satisfets

Cartridge World disposa de més de 1.600 botigues a més de 45 països.

Cartridge World

Cartridge World Palma

Av. Comte de Sallent 17
07003 Palma de Mallorca
cwpalmaavenidas@cartridgeworld.es
www.cartridgeworld.es

Tel 871 93 99 00 - Fax 871 93 98 99
Dilluns - Divendres 10h a 14h y de 16h a 20h
Dissabtes 10 a 14h

RECICLI I ESTALVI

TEMPS PASSAT

Ignasi Barceló

Antoni Montserrat

Aquesta foto fou feta l'any 1.955 i és d'un equip que es va organitzar per competir amb les Àguiles d'Acció Catòlica. Segons ens han contat el vestuari que duïen va ser manllevat a un equip del Coll d'en Rebassa.

Aquesta competició es va fer conjuntament amb altres actuacions culturals, folklòriques, esportives ... L'acte fou organitzat per don Damià Vidal Orell, aleshores, vicari de Lluçmajor.

- 1.- Esteve Cirerol Puig (a. Roqueta) casat amb Maria Aguilar García. Tenen un fill n'Esteve.
- 2.- Javier Massanet (fill del notari Massanet)
- 3.- José Sánchez García casat amb Catalina Pons Pujol. Tenen dos fills, na Maria José i n'Óscar
- 4.- Joan Nadal Aguirre (fill del notari Nadal)
- 5.- Joan Martínez Lucas casat amb Magdalena Palou Doblás. Tenen una filla, na Maria
- 6.- Gabriel Moragues Cáffaro casat amb Maria Sbert Moragues. Tenen dos fills, en Gabriel i en Miquel.
- 7.- Lluç Munar Tomàs casat amb Maria Mataró Mulet.
- 8.- Ramon Nadal Reynés casat amb Jerònia Clar Monserrat. Tenen tres fills, en Pere, en Joan i en Miquel Àngel.
- 9.- José Maria Amengual Tous.
- 10.- Sebastià Amengual Tous casat amb Francisca Miralles Fullana. Tenen dos fills, n'Antoni i en Francesc.
- 11.- Rafel Nadal Aguirre. (fill del notari Nadal)

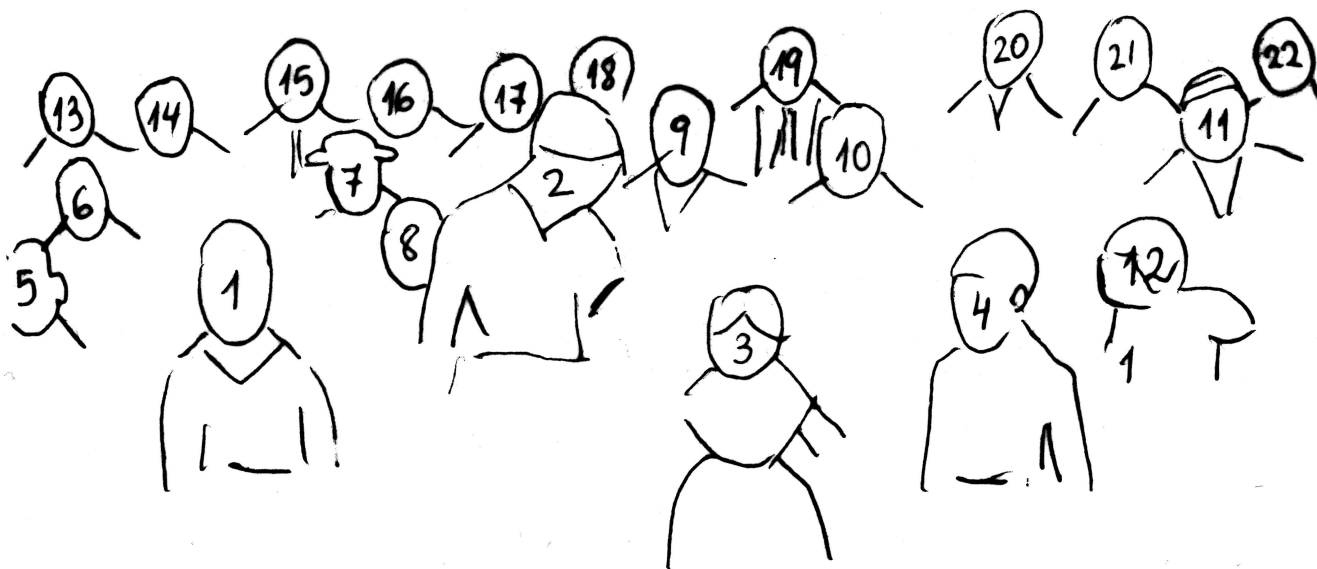
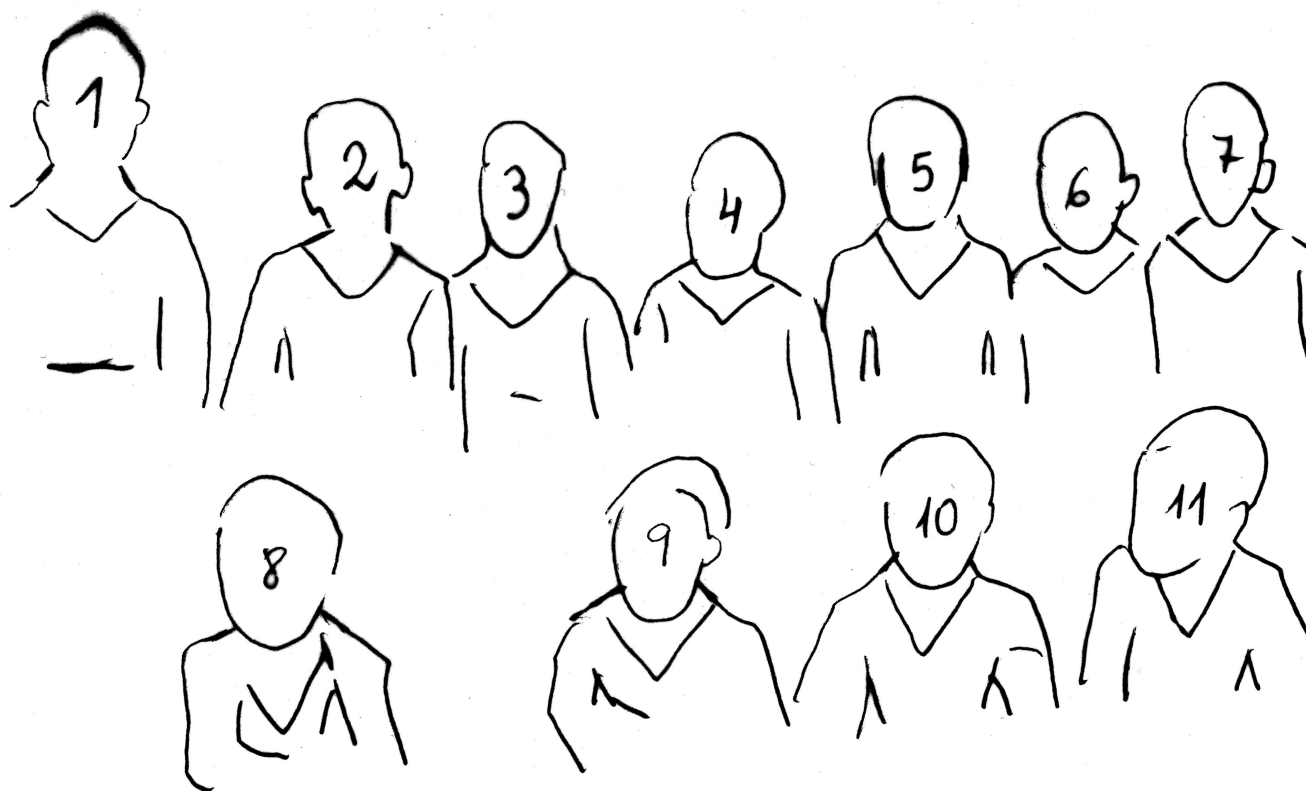

Aquesta foto correspon a les autoritats, capitans dels equips, la dama d'honor, l'àrbitre i part del públic assistent.

- 1.- Esteve Cirerol Puig (capità d'un dels equips).
- 2.- Damià Paniza (àrbitre).
- 3.- Maria Salvà Quetglas (filla del dentista "Flauta").
- 4.- Miquel Rubí Cardell (capità de l'equip de Ses Àguiles).
- 5.- Don Gabriel Ramon Julià . Posteriorment fou batle de Lluçmajor.
- 6.- Don Damià Contestí Sastre D'Estacar.
- 7.- Don Joan Tomàs (el capellà Set)
- 8.- Don Damià Vidal Orell, vicari. L'organitzador del festival.
- 9.- Llorenç Clar Salvà (a. de Vallgornera) Aleshores batle del poble.
- 10.- Don Miquel Siquier. Rector de la parròquia de Sant Miquel.
- 11.- Francesc Arbós Sastre (a. n'Arbós)
- 12.- Tanita Arbós Tomàs.
- 13.- Bernat Contestí Llinàs (a. de ca n'Amorós)
- 14.- Antelm Tomàs Ginard .
- 15.- Jaume Mas Coll. (a. de ca'n Verd)
- 16.- Antònia Mójer Ordinas. Dona del número 15
- 17.- Maria Mir Noguera.
- 18.-
- 19.- Tomàs Ferrà Llinàs.
20. 21.-
- 22.- Francisca Oliver Mas.

LLUCMAJOR de pinte en ample

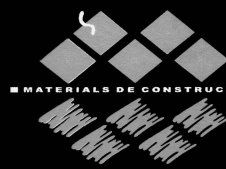
AGRAÏMENTS: Des de la Revista, volem donar les gràcies a les persones que han fet possible aquesta secció i de manera especial a Esteve Cirerol.

NOTA. Si trobau alguna errada o voleu donar més explicació d'aquesta foto posau-vos en contacte amb nosaltres al telèfon 971661090

LLUCMAJOR de pinte en ample

Idees, detalls, solucions...
Atenció personalitzada.
Visitau la nova exposició.

MAGATZEM

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

MAGATZEM SES FORQUES, S.L.

C. Doctor Fleming, 10 (Llucmajor)
Tels. 971 662 114 - 971 669 268
Tel. mòbil 656 607 969
Fax. 971 662 816
E-mail: esmagatzem@sesforques.com

GENT DE LA VILA

Jaume Manresa Caldés En Jaume de “cas busso”

Ignasi Barceló
Joan Jaume

En Jaume Manresa Caldés, en Jaume de “Cas Busso” és una persona molt coneguda dins la nostra comunitat. Durant anys va regentar un local a la carretera del Cap Blanc a la cruïlla de camins de S'Àguila, Es Cap Blanc i la Carretera Militar que el situaven en un lloc estratègic per als qui recorrien la Marina de Lluçmajor i el feren molt conegut per a totes aquelles persones que anaven d'aquí cap allà. Aviat va agafar fama de tenir, a més de begudes i bon menjar, el que en un moment determinat mancava a la madona d'una de les possessions de l'encontrada o a aquell grup d'amics que havien anat a fer un arròs i entre tots s'havien deixat el paquet a casa.

On vareu néixer?

Vaig néixer a Lluçmajor l'any 1922, al carrer Bisbe Taixaquet número 8, davant cas barber Lluç. Era la posada que la família tenia a Lluçmajor i que ocupàvem quan veníem de la Marina. De cap a cap d'any hi vivia mestre Rafel, de Porreres, i madò Maria, com a posaders.

Qui eren els vostres pares?

El meu pare, en Jaume Manresa, era de Felanitx i va venir a Lluçmajor de ben jove a treballar al camp, si bé el seu ofici, igual que el del meu padrí, era el de bus. La mare era de Vernissa. Tos dos treballaven a la finca materna.

On es troba la finca?

La finca dels meus pares fou una segregació de Gomera, unes quaranta quarterades, que abans d'esser nostra rebia el nom de Son Fabioler i que fou ampliada amb la compra d'un bocí de terra de Capocorb Vell per part del meu pare quan es va establir l'any 1927. Un bocí que eren altres tantes quarterades de terra. Amb aquelles vuitanta quarterades hi vivia tota la família i a temporades el meu pare seguia practicant l'ofici de bus per poder millorar la nostra estada.

La possessió es trobava al mig de la Marina i tenia a un costat la carretera del Cap Blanc i a l'altra la Carretera Militar, feta a cops de bec i pales en els anys quaranta. Encara record el camí del Cap Blanc quan passava per davant les cases de Betlem.

Quin era, en general, el treball del vostre pare?

Quan feia de bus la seva tasca majoritàriament consistia a treure el ferro dels vaixells que es trobaven al fons de la mar a prop de costa. Alguns d'ells, pel que contava el pare, hi havien anat a parar de forma fraudulenta. Eren embarcacions velles que ja no tenien cap utilitat per als armadors i que aquests les embarrancaven amb la finalitat de percebre l'assegurança i després les venien pel ferro. Això era a principis del segle XX.

El treball era arriscat, el bus feia la feina d'anar posant dinamita al casc de la nau mentre rebia l'aire d'una bomba que es

trobava a la superfície accionada per una roda moguda per la força de dos homes. Després d'haver-la col·locada sortia de l'aigua i es donava foc a una metxa impermeable i uns minuts després es produïa l'explosió que desfeia en trossos una part del casc. A continuació calia tornar-se a submergir per començar l'extracció dels trossos de ferro, això una vegada i una altra fins que s'havia tret el casc.

L'amo en Jaume amb la seva dona Catalina i els seus padrins de Fonts, en Biel (d'es Puig de Ros) i na Margalida (de son Granada)

Tota la comunicació entre el bus i la superfície es feia a tocs i estirades de guia. Un dels homes de la superfície aguantava tensat el cap i el bus anava comunicant les seves necessitats amb estirades de corda. Una forta volia dir que l'havien de treure aviat ja que hi havia un denou; la resta eren senyals convinguts entre el bus i el grup de suport. A més de la corda guia en portava una altra per poder rebre objectes i eines que li eren necessàries per a la seva tasca.

Més endavant es varen comen-

ENTREVISTA

çar a construir ports a les Balears i aquesta fou la feina a la qual es va dedicar el meu germà fins l'hora que va tenir un greu accident.

Sa madona amb n' Andreva Maimó (cunyada) i na Catalina (a. Barret)

Record que durant la meua infantesa una llarga temporada el pare va anar a treballar a les illes Canàries.

Com fou la vostra infantesa?

La meua infantesa va transcórrer a la Marina i a Lluçmajor. Un poc abans de la primera comunió vaig venir al poble per aprendre les oracions a ca les monges i després d'haver combregat vaig anar a escola a les Escoles Nacionals al carrer bisbe Taixaquet prop de l'estàtua del Rei En Jaume III. Avui la casa és de na Magdalena Suau de Purgatori. El meu primer mestre fou Don Francesc Pomar. En aquells anys hi havia entre altres Don Mateu Contestí i Don Antoni Salvà a més de Don Emili i Don Miquel Pujol. Hi vaig anar fins al 1932 o 1933, quan ja s'havia posat la primera pedra per a les noves escoles públiques que es varen fer a l'època de la República.

I DESPRÉS?

Vaig començar a treballar a la possessió de pagès, primer guardant els porcs i fent petites tas-

ques i més endavant fent el que calia.

A principis dels anys quaranta, 1941, el meu germà gran que treballava de bus al port de Ciutat me va encoratjar per seguir l'ofici de la família i durant 10 dissabtes vaig anar a fer pràctiques de bus al port de Palma sota la seva supervisió. Després va sortir una feina al port de Cala Rajada on les roques i pedres que s'havien col·locat per rompre les onades havien estat descol·locades pels temporals i algunes d'elles es trobaven en les zones de les barques. La tasca no era complicada, calia baixar i anar fent les roques per extraure-les i col·locar-les de bell nou. El primer dia me donaren un vestit molt usat i ja vaig haver de sortir de l'aigua tot mullat ja que per les juntes es filtrava l'aigua, una vegada buidada hi vaig tornar a baixar, això una vegada i una altra. El dissabte vaig partir cap a casa i no vaig tornar a fer de bus. Des d'aleshores em vaig dedicar a fer de foraviler. En aquells anys el pare va comprar una arada amb rodes que el senyor Nicolau de Cas Frares va comprar a França i que més endavant seria copiada per alguns ferrers llucmajorers. I jo hi vaig fer moltes hores de feina amb aquesta eina.

Quan i on féreu el servei militar?

L'any 1943 vaig ser cridat a files. En el sorteig va sortir "Ensenyat Rosselló" i a partir d'aquest començaren a donar destí. Un bon grapat fórem destinats a Tànger, al Marroc espanyol.

Dies després vingueren a casa dos personatges a parlar amb el meu pare i li digueren que si es pagava una suma de diners no seria necessari que jo anés a Tànger. Ells estaven disposats, aquell mateix dia, a emportar-me a Ciutat i posar-me en contacte amb una persona molt apropada

LLUCMAJOR de pinte en ample

amb el Capità General que seria qui resoldria la papereta., el pare donà la conformitat però me digué que si hi havia res rar anàs a parlar amb el germà que treballava per a l'armada al port.

Anàrem a Ciutat amb el seu cotxe i a un cafè ens reunírem amb una altra persona que afirmava estar en contacte amb el Capità general i que a canvi de 15.000 pessetes a entregar-li el matí següent al Bar Cristal el problema quedaria solucionat. Quan vaig sortir de l'entrevista vaig anar a ca 's germà, la cosa feia pudor. Ell quan ho va saber va anar a la Guàrdia Civil i els va contar tot el que passava. El comandant en va prendre nota i va preparar la trampa. La mateixa nit va prendre relació dels diners que el meu germà havia trobat a casa i que no eren tota la quantitat acordada, només hi havia 10.000 pessetes. Al matí ell i jo anàrem al Bar Cristal on no els trobàrem però vérem que el cotxe feia voltes per fora i de seguida que sortírem ells es presentaren, El germà els va allargar el sobre amb els diners i els demanà uns dies per entregar la resta de la quantitat acordada. Quan es varen embutxacar els diners varen aparèixer unes quantes parelles de la Guàrdia Civil que es varen fer càrrec de la situació i dels delinqüents.

La cosa es va allargar, el Comandant em va dir que anés a casa a esperar que el jutge me cridés a declarar. Quan me cridaren per presentar-me al quarter per embarcar ho vaig comunicar a la Guàrdia Civil i el mateix dia de l'embarcament, al pati d'armes del quarter on estàvem esperant després d'haver rebut dos "xuscos" de pa i 3 pessetes en 90 cèntims me comunicaren que jo havia de quedar a Mallorca per poder fer les diligències perti-

nents i mentrestant podia retirar dos "xuscos" diaris i 3 pessetes amb 90 cèntims a final de més. El germà es va cuidar de retirar els "xuscos" i els diners durant els tretze mesos que es van durar les diligències i fou el maig de 1944 quan vaig partir cap a Àfrica després d'haver afegit uns dies per la mort de la meua mare. Vaig haver de fer el mateix recorregut que havien fet els companys de la meua quinta fins arribar a la destinació.

El bar de "cas Busso" amb l'enremada, abans de la darrera reforma

I vaig acabar el servei el 1945 a Saragossa, després d'haver estat uns mesos a Tarragona, una vegada haver deixat Àfrica.

Com fou que el vostre germà tengué l'accident?

Ell va començar a treballar de bus amb el pare i li agradava l'ofici, encara que aquest fos arriscat. Va treballar amb la desfeta de ferro als cascs de les embarcacions enfonsades però la seva entrada a l'ofici va coincidir amb la construcció d'un bon caramull de petits ports i el seu condicionament, i això fou al que més es dedicà. Va treballar a Portocristo i a Sóller entre altres. Record que era al Port de Sóller quan li van oferir la plaça del port de Ciutat si s'incorporava immediatament.

Fou el pare el que el va substituir per guardar-li la plaça. I fou al port de Ciutat on va tenir l'avaria uns anys després.

La Comandància del Port va decidir que es retirassin les planxes de ferro que tenien la missió de protegir el port de possibles atacs amb "torpedes" i que havien estat ancorades a l'entrada en el decurs del Moviment i s'havien mantingut durant la Segona Guerra Mundial ja que feia alguns anys que no tenien cap utilitat i una part d'elles ja es trobava al fons degut a un mal manteniment. Donada l'ordre es va procedir a la seva retirada i el germà hi va prendre part. En una de les immersions una estirada més forta del que era normal va fer que la màniga que li subministrava l'aire es despregués quan es trobava en plena feina a trenta-tres metres de profunditat. La vàlvula de retenció no va actuar i la pressió va fer la resta. Quan el varen treure a la superfície semblava mort, amb tot el cap de color blau i molt inflat, el metge l'envià a l'hospital donant-lo per mort. L'altre germà informat del que havia passat hi va acudir amb rapidesa i quan el va veure sobre la pedra va observar que respirava de forma molt lleugera i pegà un crit avisant que no era mort. Els metges actuaren amb rapidesa però ell quedà tocat per a la resta de la seva vida i fou donat per inútil. A poc a poc va anar recobrant mobilitat però això no va impedir que morís abans d'hora.

Quan vàreu obrir Cas "Busso"?

El 1946, un any després d'haver acabat el servei militar, em vaig casar amb na Catalina Cardell Ordines. Na Catalina era la filla de l'amo de Son Mateu, una de les possessions a prop de casa. Després del nostre matrimoni anàrem a treballar a la possessió

dels meus pares i un dia fent feina a prop del camí vaig començar a comptar la gent que passava per la cruïlla i a fer castells a l'aire pensant amb els diners que es podien guanyar si obria un "cafè" en aquella contrada. En parlarem una i una altra vegada i quan fèiem feina als voltants de la carretera comptàvem la gent que hi passava. A na Catalina la idea li feia gràcia i m'encoratjava però tret de l'amo Julià Puig i el seu padrí la resta ens tractava de "locos".

I fórem "locos" fins que la cosa va començar a funcionar. El local que obrírem, el 1953, era petit d'un 15 metres de llargària per a 3 de profunditat i en un principi dormíem dins la mateixa habitació on teníem les bótes de vi i els queviures. Despatxàvem begudes i licors. Record que en un principi, a l'estiu, quan s'acabava el gel que havíem dut de Lluçmajor, col·locàvem les botelles dins un paner i les submergíem dins la cisterna. Dos anys després de la inauguració ja servíem menjars, els primers foren dos plats de fideus a uns camioners que tenien feina a prop i s'aturaven a beure en el moment en què nosaltres ens disposàvem a dinar i ens demanaren si podien dinar del mateix que nosaltres. I ja planejàvem una ampliació del local.

Les terres les portava un matrimoni i això ens permetia a mi i a la dona dedicar-nos a la taverna. Els dissabtes i diumenges teníem gent que ens ajudava a servir els clients.

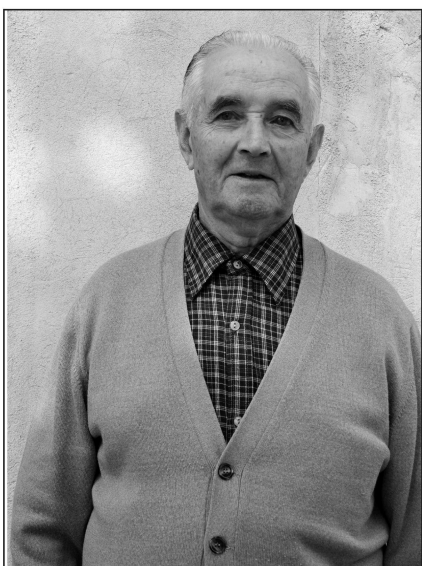
I les festes?

Aviat vàrem organitzar les festes de Cas Busso el diumenge següent a la festa de Santa Càndida. Les festes de Santa Càndida són el segon diumenge d'agost i les nostres eren el tercer. Tota la gent de l'encontrada hi participava,

ENTREVISTA

LLUCMAJOR de pinte en ample

sobretot el jovent. El divendres es feia neteja dels voltants i de les voreres dels camins prop de les cases. El dissabte a la tarda tot estava preparat per començar i les porcelles es trobaven dins les rostidores a punt d'entrar al forn, les dones no s'aturaven de fregir patates i fer el frit i el pa ja estava llescat per fer pa amb oli i les bombes de gelat ja havien començat a rodar. A la nit, música, coets i fins i tot alguna rodeïlla.

L'amo en Jaume de ca's Busso a l'actualitat

El diumenge a la tarda jocs per als infants, joveçans i tothom que hi volgués participar: carres de canya amb un pollastre per als guanyadors, cucanyes per als infants, ... Seguia ball de bot i, a la nit, un grup de músics ens acompanyaven tota la vetllada i la gent ballava fins altes hores.

QUÈ MÉS FÈIEU?

No només veníem begudes i despatxàvem menjars també teníem alguns queviures i altres articles de primera necessitat per als nostres clients.

Aviat vaig comprar un camió fet d'un "ford Potada" per mitjà d'en Toni Rubí a "Cuní", seria l'any 1956. I uns quants de cops a la setmana venia a Lluçmajor a carregar-lo de queviures a Ca'n

Miquel i na Magdalena a "Cabrera", arròs, sucre, ... El vi l'anava a cercar a Ca madò "Cotxera" i el licors a les Indústries on en Joan a "Sampolí" i na Maria Canyelles ens servien el que els demanava.

Aquí era un dels llocs que el camió escolar de n'Antoni Mir a "Buscaneta" s'aturava a recollir els infants que anaven a les Escoles Nacionals. I on es podia trobar un poc de tot.

I cada any que passava la cosa anava agafant més força i era més la gent que s'aturava a tota hora.

I ara?

A mitjans dels anys vuitanta, quan em vaig jubilar, ho va agafar un nebot meu, en Jaume Cardell Ordinas i la seva dona na Magdalena Vanrell i ara ho segueixen en Jaume Rigo i els seus fills, que també duen el restaurant els "Bergants".

I vos?

Ara visc a Lluçmajor i cuid i faig companyia a la dona al passeig Jaume III i surt al matí i la tarda a fer una volta i a parlar un poc amb els amics.

Gràcies per les vostres paraules

¿anestesia?
.....
¿dolor?

Clínica Dental Dimensión

Teléfono: 971 660 418
Ronda Migjorn, 12B, Local 2
07620 Lluçmajor
www.dentaldimension.es

EURO - IDIOMAS

Lluçmajor

Aprenen idiomes amb grups molt petits amb professors amb experiència natus i llicenciats

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Convent, 111 • Lluçmajor • Tel. 971 12 00 18

Entrevista amb Josep Massot i Muntaner a la Presentació d'*Escriure sense context*

Pau Tomàs Ramis

Fotos: C. Julià

Durant els actes de les passades Fires Il·lucmajoreres es presentà al Claustre de Sant Bonaventura *Escriure sense context. Jornades d'estudi de Maria Antònia Salvà* editat pel Consell de Mallorca i Publicacions de l'Abadia de Monserrat. La presentació va córrer a càrrec de Joan Jaume (batle de Lluçmajor), Maties Garcies (Director Insular de Cultura), Joan Lluïsa Mascaró (en aquells moments Consellera Insular de Cultura), Lluïsa Julià (Doctora en Literatura Catalana i estudiosa de la figura de Maria Antònia Salvà) i Josep Massot i Muntaner (monjo benedictí, historiador i assagista, sobretot de temes relacionats amb el període de guerra civil a Mallorca, i director de les Publicacions de l'Abadia de Monserrat).

La figura de Josep Massot i Muntaner, lligada a Lluçmajor, entre d'altres fets per la relació que la seva família mantenia amb Maria Antònia Salvà, és una de les més importants i interessants de l'actual món cultural en llengua catalana. Resideix i treballa al Monestir de Monserrat però mai ha deixat d'estar lligat, d'una forma o altre, amb l'illa que el vegé néixer, amb els seus esdeveniments i la seva història. Aprofitant la benentesa de la presentació d'aquests estudis dedicats a Maria Antònia Salvà aprofitarem per parlar una miqueta amb ell d'aquests i

altres temes.

Quina relació tenguéreu amb Maria Antònia Salvà i què suposa per a vostè la seva figura i obra per la literatura i la llengua catalana?

Maria Antònia Salvà i la meua família tengueren una relació molt especial, era molt amiga de la meua tia Mercè i jo de petit l'havia vista qualche vegada. Record que era una dona que al final de la seva vida es va veure afectada per la sordesa i a la qual no li agradava que li fessin fotografies. Quan jo tenia quinze anys vàrem venir a Lluçmajor a tenir un encontre amb ella. Un any més tard va morir i vaig tornar a la vila per assistir al funeral. En aquells moments jo feia el pre-universitari i a Montision teníem una revista on hi vaig escriure un dels meus primers articles, era sobre na Maria Antònia. El fet que hagués estat

quasi com de la família va fer que m'interessàs per ella. Vaig recollir molts de testimonis orals de persones que l'havien coneguda i vaig tenir accés a l'epistolari amb la meua tia i amb Miquel Ferrà (en aquell moment inèdit). Dins el camp dels epistolaris també trobo interessantíssima la correspondència que tengueren, i que també es publicà, Maria Antònia Salvà i mossèn Ramon Muntanyola, un capellà de Tarragona que havia estat a Mallorca durant els anys de la guerra.

Igualment hi ha tota una altra temàtica que m'interessa moltíssim i que és la Maria Antònia com a col·lectora de cançons populars i com a traductora de Mistral. Entre l'any 1926 i el 1936 Baltasar Samper recull pels pobles de Mallorca tota una sèrie de material per conformar un cançoner popular. Quan ve a Lluçmajor ho fa acompanyat de Josep Maria Casesoms, persona que encara vaig conèixer i tractar, i s'entrevisten, entre d'altres, amb Maria Antònia Salvà i el seu germà Antoni, entrevistes i vivències que quedaren escrites i recollides a una memòria. Més endavant vaig tenir la sort de poder publicar tot aquest text que parlava d'ella en un dels volums del *Cançoner Popular de Catalunya*. D'altra banda, també a partir d'unes cartes i correspondència, vàrem poder resoldre molts de problemes que es planteja-

ENTREVISTA

LLUCMAJOR de pinte en ample

ven quan s'investigava i estudiava la traducció que fa de *Mireia* de Frederic Mistral i del seu procés d'edició.

A banda d'això l'he considerada sempre com una gran escriptora. Des de petit vaig llegir les seves obres, vaig aprendre quasi de memòria el llibre *Entre el record i l'enyorança*, un dels llibres de memòries més importants que s'han fet en aquest país. Tot això em predisposà que com editor acceptés publicar totes les propostes relacionades amb ella. Publicàrem el recull *Lectures de Maria Antònia Salvà*, on per primera vegada des de Catalunya s'explicava qui era l'escriptora i la seva importància. Deixava clar que no era una poetessa local ni una glosadora fina, com algú deia, era molt més que una glosadora... i fina sí que ho era. A més d'això vàrem poder publicar el *Viatge a Orient*, també tota una sèrie d'articles i el més important que hem publicat, sense cap dubte, és aquest *Escriure sense context* que per a mi ha estat un gran goig poder-lo donar a conèixer.

Què significa i quin paper juga per a la nostra llengua i cultura el "Missatge als mallorquins" que es redacta i signa a

Catalunya la primavera del 1936 a iniciativa del Comitè de Relacions amb Mallorca i la posterior "Resposta als catalans" promoguda per l'Associació per la cultura de Mallorca i signat per 153 intel·lectuals illencs, entre ells Maria Antònia Salvà, que es refermava en la unitat de la llengua i la cultura catalana?

Va tenir una importància extraordinària en contra dels que l'havien signat, perquè es signa l'estiu del 36 i des de Mallorca, els elements més dretans i anticalanistes-castellanistes ho van aprofitar per fer denúncies, entre elles una a Maria Antònia Salvà que va haver de rectificar el manifest. A altres els tancaren a la presó o se'ls tragué dels llocs que ocupaven...va esser una situació molt complicada. En tot el procés hi varen intervenir els germans Miquel i Llorenç Villalonga que varen obligar a publicar una rectificació i crearen molt mal ambient. Pràcticament fins als anys 50 escriure aquí en català fou una cosa clandestina ja que d'una manera habitual no es podia fer perquè la llengua catalana estava prohibida.

Com interpreta vostè l'adhesió

en un primer moment al Moviment de 1936 per part de Maria Antònia Salvà i el seu posterior desencís sobretot per la repressió contra la cultura i la llengua catalanes?

A ella li va passar el mateix que ja li havia passat durant la dictadura de Primo de Rivera. Hi va haver un moment que en Miquel Ferrà la renyava perquè li deia que "*els de la dictadura són els nostres enemics defensen tot allò que nosaltres hi anam en contra*" i na Maria Antònia, en aquells moments hi estava entremig. L'any 1936 li passa el mateix, per una banda, tal com varen anar les coses, a la banda republicana varen cremar les esglésies, varen perseguir les persones de dretes i aquí, llavors, no pensaven que els que s'havien aixecat eren uns i els altres varen quedar desbordats per la situació, sinó que aquí els varen fer creure que hi hauria hagut una revolució que a Mallorca hauria esclatat si no s'haguessin anticipat. Així na Maria Antònia estava enganada, per tant d'entrada a les seves cartes, en privat, ho diu; "*cada vegada veig més clarament que en Franco és el que funciona, etc... etc...*" tot i que en públic sempre va escriure sobre

Rotulación integral en vehículos

cambio del color del coche
imágenes en superficies grandes

fon | fax +34 971 66 50 17
www.publicidad-arenal.com

Letreros+Publicidad

la Pau i la necessitat que s'acabàs la lluita entre germans. Però ja molt abans d'acabar la guerra, a partir de l'any 37-38, aquí hi va haver una persecució benigne però clara contra tot el que fos escriure i publicar en català, a ella fins i tot li censuraren correspondència i en una carta que escriví a Miquel Ferrà, el censor militar de Lluçmajor hi afegeix una nota que hi diu "En España se habla y escribe el castellano que es el idioma oficial. El Censor Militar" o la correspondència que té amb la meua tia Mercè que del 1937 al 1940, aproximadament, es fa en castellà. Tot això a ella li cau molt malament. Ella no va ésser mai una persona política però estimava molt les coses d'aquí i per tant tot això no li agradava, com no li agradava a ningú, i les cartes amb en Miquel Ferrà, en aquest sentit, són molt clares. Hi ha un moment que en Ferrà li esmenta que li han demanat una entrevista amb el *Baleares*, que era del *Movimiento*, i li diu; "els que ens volien tancar ara ens demanen entrevistes, jo no la vull fer"... i na Maria Antònia tampoc no ho va fer.

Ara defugint una mica de la temàtica de la vida i obra de Maria Antònia Salvà i com a gran expert que sou també del període de la guerra civil espanyola us volia demanar com valoreu i que hauria significat la celebració de l'Olimpíada Popular a Barcelona l'any 1936 i que quedà interrompuda per l'esclat del *Moviment*?

Hauria estat una de les efemèrides importants, mig polítiques, mig esportives, mig culturals de Barcelona que va quedar interrompuda però que va tenir

unes conseqüències clares, perquè quan va començar el *Moviment* a Barcelona hi havia tota una sèrie d'atletes estrangers que varen formar les brigades internacionals. També hi havia tota una sèrie de mallorquins que si no haguessin estat allà, aquí, a Mallorca, segur que els haguessin perseguit i a molts els haguessin morts. Així que per una banda va ésser una desgràcia o una pena que no es pogués fer però així i tot va tenir quelcom de positiu.

Vos escriguéreu el llibre *El cònsol Alan Hillgarth i les Illes Balears (1936-1939)* on explicau com el diplomàtic britànic arribava a plantejar-se que Itàlia, i més amb l'enviament a Mallorca del Conde Rossi, tenia

intenció d'anexionar Mallorca a la seva nació. Com expert en AQUEST PERÍODE DE LA HISTÒRIA creis que aquesta idea tenia fonaments. Creis que realment Mussolini arriba a plantejar-se poder conquerir Mallorca i convertir-la en territori italià?

La idea hi era, el que passa és que; primer, Mussolini no podia fer-ho per no entrar en guerra amb França i Anglaterra, per tant era una utopia. I en segon lloc en Franco era nacionalista, tant com ho era Mussolini, i quan es parlava més d'aquest tema Franco va fer concentrar tota la seva flota al port de Palma per demostrar qui manava a Mallorca. Abans ja havia posat el seu germà, Ramon Franco, com a cap de les forces d'aviació de les Balears, una flota aèria que realment no existia perquè tots els avions eren italians, però el destinà a Mallorca per tenir un control sobre la situació i sobre els mateixos italians.

Moltes gràcies D. Josep i esperam que no sigui aquesta la darrera ocasió que el poguem veure per Lluçmajor.

P COMPRA Y VENTA
DE CASAS - FINCAS
TERRENOS - CHALETS
PRATS - GARCIA

ASOCIACION EUROPEA
DE
PROMOTORES INMOBILIARIOS

ANTONIA MARIA PRATS GARCIA

Asociada n.º 564

C. Santa Cándida, 10

07620 LLUCMAJOR

971120 724 - Fax 971120 674

(Mallorca)

CENTRE D'ESPECIALITATS MEDIQUES

Plaça d'Espanya, 56 · Tel. 971 120 064 · 678 450 033 · Fax 971 120 426
C/. Ciutat, 12 · Tel. 971 120 021 · 678 450 034 · 07620 Lluçmajor

C/. Historiador Talladas, 2 A (cantonada C/. Ses Sitges)
Tel. 971 651 142 · 07630 Campos

E-mail: cem@cemllucmajor.com · http://www.cemllucmajor.com

☐ Alergologia	☐ Infermeria	☐ Serveis concertats:
☐ Anàlisis clíniques	☐ Medicina general	- Hospital de referència:
☐ Aparell digestiu	☐ Nutrició i dietètica	USP Palma-Planas
☐ Aparell respiratori	☐ Oftalmologia	- Unitat de neurofisiologia clínica:
☐ Assistència domiciliària	☐ Ortopèdia Tensalut	USP Palma-Planas i Mutua Balear
☐ Cardiologia	☐ Otorrinolaringologia	☐ Serveis Odontològics:
☐ Centre auditiu: GAES	☐ Pediatria	- Implantologia
☐ Cirurgia general i laparoscòpica	☐ Podologia	- Programa d'atenció dental infantil
☐ Dermatologia	☐ Psicologia	- Odontologia
☐ Dermatologia cosmètica	☐ Psiquiatria	- Ortodòncia
☐ Ecografia	☐ Radiologia	☐ Teràpia de parella i sexologia
☐ Ecografia 3D-4D	- Mamografia	☐ Test d'intolerància alimentària
☐ Eco-doppler cardíaca	- Ortopantomografia bucal	☐ Tractament de l'obessitat
☐ Endocrinologia	- Radiologia general	☐ Traumatologia i cirurgia ortopèdica
☐ Fisioteràpia i rehabilitació	- Resonància magnètica oberta	☐ Urologia i andrologia
☐ Ginecologia i obstetrícia	- Telerradiografia	
☐ Igualador mèdic		

Revisions mèdiques: Companyies d'assegurances de vida (Sa Nostra, La Caixa, Inter Partner).

Reconeixements mèdics per a permisos de conduir i d'armes: Dr. Antoni Isern Oliver.

Ens complau comunicar-vos les noves especialitats i serveis de recent incorporació:

Alergologia: Dr. Daniel Pujadas y Dra. Vanessa Tovar

Odontologia: Dra. Amparo Dimian Barrera

Oftalmologia: Dr. Diego Richards

Otorrinolaringologia: Dr. Julio Rama

Prevenció del envelliment (anti-aging): Dr. Miguel Bennassar Obrador

Psicologia infantil: Lda. Mre Antonia Rossinyol Pocovi

Psicologia adults: Lda. Norma Miralles Corbi

Centre d'Especialitats Mèdiques - Campos

Medicina general: Dr. Miquel Àngel Tous Paules

Horari: Dilluns i dimarts de 17 a 19'30 hores - Dimecres i divendres de 10'30 a 12'30 hores.

**ECOGRAFIA
DIGITAL 3D-4D**
Imatge fetal tridimensional en temps real
GRAVACIÓ EN D.V.D.

RESONANCIA MAGNÈTICA OBERTA

Calle Prevere Tomàs Monserrat, 9 · 07620 Lluçmajor
Tel. 971 669 578 · Fax 971 664 419
cmdllucmajor@gmail.com

**MAMOGRAFIA
D'ALTA DEFINICIÓ**
Detecció Precoç de
Càncer de Mama

Centre
padi
programa d'atenció dental infantil Dra. Elisabet Vallespir Rayó

Peeling Químic
Rejuveniment facial sense cirurgia
Replè d'arrugues amb Ac. Hialurònic.
Correcció d'arrugues amb Toxina Botulínica (Botox).
Dra. Antonia Teresa Vila Mas
Mègic especialista en dermatologia

Assegurances: ADESLAS - AGRUPACIÓ MUTUA - ALLIANZ - ARESA - ASISA - AXA - CAJA SALUD - CASER - D.K.V. - GROUPAMA - IMECO - LA BOREAL - LA ESTRELLA - L'ALIANÇA
MAPFRE - MEDIATC - MUTUA GENERAL DE CATALUÑA - NOVOMEDIC - PLANAS - SANIMED - SANITAS - SANITAS ONCE - SERSANET - VITALICIO SALUD - WINTERTHUR
Mútues d'accidents: ASEPEYO - FIMAC - FRATERNIDAD MUPRESA - FREMAP - IBERMUTUAMUR - INTERCOMARCAL - MAZ - MC MUTUAL - MUTUA UNIVERSAL - MUTUA BALEAR
Companyies d'assegurances d'accidents: ALLIANZ - AXA - AURORA IBÉRICA - AEGON - CASER - CAUDAL - DKV ACCIDENTES - FENIX - FIAT - LA ESTRELLA - LINEA DIRECTA
MAPFRE - PREVISIÓ BALEAR - VITALICIO - WINTERTHUR - ZURICH

HORARI DE LES 8'00 HORES A LES 21'00 HORES.

TESTIMONIS DOCUMENTALS DE LA NOSTRA HISTÒRIA

Cuentos Populares I

El Sen Pere de ses carabasses o ses carabasses del Sen Pere (1a part)

Antoni Garcies Vidal (1841-1907)

El sen Pere de ses carabasses era un hortolà de sa vila de Muro, des més intel·ligents que hagen vist mai en el seu ofici, perque, sense conèixer una lletra, sabia sa procedència i sa història de totes ses plantes i ses regles o pràctiques des seu cultiu. S'hort que culturava passava un poc de ses tres quarterades; era propietat seva i d'una terra rica i feraç per naturalesa. Aquestes circumstàncies tan [a]ventajoses li permetien poder viure en mitja feina o casi esquena dreta, perque, de qualsevol dinada el sembràs, li feia concert abastament per no hi haver d'anar a sota de ningú. De jove, se va aficionar an es cultiu forçat, o sia fora temps, i en certes primícies no tenia competidor. Ses primeres tomàtiques i ses primeres mongetes que se duien a sa plaça de Ciutat, eren les del sen Pere. Però, quan se començà a carregar-se d'anys, se va posar a dins es carabassot que no hi havia cap planta que donàs més compte que sa carabassera i tal *carinyo* li va prend[r]e que avorrí totes ses altres per encobeir-la a ella. Es motiu d'aquesta mudança provenia d'una prova que havia feta de 10 metres quadrats de carabassar, collint, a dins tan reduït espai, 30 carabasses voluminoses, les quals pesaren en barca 1.772 quilos, equivalents a 3.853 lliures o sien 150 arroves, i segons tal experiència, una hectàrea li poria produir un milenar de quintars en banda d'aquesta hortallissa.; això sense comptar es blat de moro o de les Índies que poria sembrar as mig, que ja se sap que sa carabassera no és una planta esquilmant i amb totes viu en pau. Fort i no et mogues amb aquesta idea, tractà de posar-la en pràctica, i un vespre, sense comanar-se a Déu ni a Santa Maria, a sa case-ta de s'hort, al fi de la mitjanit i a damunt d'una carabassa que devia pesar una quinzena d'arroves, va jurar i rejurar de que en tot es temps que li quedàs de vida, anque visqués més que Noè, no s'hi sembraria en ell altra planta que no fos sa carabassera. Determinació tan estrambòtica va causar molt mal efecte a na Teresa, sa seua dona. Es dia que la hi contà, li causà una angúnia corgeladora, i furiosa i amb totes ses formigues an es cap des tió, se va desfer d'aquests trumfos: No sé que és, li diu, que molts de Peres fan *perades*, però sobretot tu les fas soberanes, són en grau superlatiu. Mai has ten-

gut templança en ses coses. Un any me sembrares més de mig hort de meloneres i d'aquella fardetjada te posaren nom en *Pere des melons*, que jo no hauria volgut per bé molt., però ara veig que el te canviaran p=en *Pere de ses carabasses* que és un motot taliquín, i per dir-ho així com és, sinònim de grosseria..

Però debades va fer na Teresa que no pogué dissuadir-lo d'aquell *empenyo*. Bé va sucra sa taronja, però no va esser capaç de fer-lo entrar a gavelles.. Quan vingué es primer divendres de març, ja li va haver estret a s'hort, més falaguer que un pern de rifa, el sen Pere, i encara no hauríeu vist un cèntim en terra, i ja posava, com un desesperat, pinyols de carabassa de casta grossa a dins es clots *abonats* de bon *abono*, no deixant taular, parada ni gaió que no l'ocupàs sa cucúrbita. Per sa barretina d'en Judes! Ell no seran berbes!, deia entre si mateix quan va estar llest de sa sembrada. Mallorca és gran, però no crec que en tota s'illa hi haja un carabassar que ho sia tant com aquest. Jo seré l'amo des *cotarro*..Estic segur que, si grana bé, sa seua ressonància i retumbància no serà de dir. Encara ses carabasseres no havien despuntat, i ja alguns *soplons*, que mai no ne falten, anaren a comunicar a na Teresa sa capbuitada des seu homo. Ja la m'haurà feta, s'indigne, diu ella. No hi ha remei; aquest alcatràs me farà rotar sang viva i colar la vida si no muda de posseir.(procedir). I, amb això, li pica un dia sa mosca i ja es partida cap a s'hort disposta a rompre camelles si no el poria reduir a sa raó. Assus-suaixí que hi arriba, l'escomet, però en to agre i en males retranques, i com una abeia, ja és partida de bancal en bancal i de taular en taular a recórrer s'hort i quan hagué donat un *vistasso* per tot i vist per vista d'ulls que sa mala obra estava consumada, se quadra davant ell i de frat a norat li romp amb aquestes: Ah, grandíssim nonigú, *truan* i *botarate(aubercoc)*! Ànima de pega! Ànima atravessada! Homo de poc *caletre* (seny)! Déu me perdoni si pec, que no sé que em dic. Com! A dins quin cap o carabassot d'hortolà cap es fer sa dinada tota d'una planta? Y amb un hort tan gran, com és aquest, m'has de fer venir a sa vegonya que tenir haver d'anar quotidianament a sa

plaça a comprar, amb sos doblers en sa mà, ses verdures més usuals? No; això no pot anar ni ab rodes. Per un sol Déu, Peret, per aquestes cinc llagues de Jesucrist, t'he de fer *desencarabassar-te!* No sies més així i procura fer lo que feia es vei *Floris!* I què feia es vei *Floris*, respon el sen Pere. Ja t'ho diré, contesta na Teresa. Aquest vellet era un hortolà de Petra des més feiners i diligents que s'hagen conegut. Sembrava de tot i de tot collia poc o molt i per aquest medi *lograva*, i ho tenia a gran ditxa, es porer dinar i sopar tots es dies de l'any de coses no comprades. Aquest principi d'economia voldria jo que t'encoscasses, que *después* de tot és de gran transcendència, i ja pots fer i desfer, que no en sortiràs ab la teua, anque el cel se bes en la terra, perque, maldament jurasses damunt sa carabassa més grossa de s'hort aquesta mala obra, es més cec veu, i si no veu comprèn, que jurares en va, que ja no hi ha fonaments més fluixos que es de sa carabassa. Però jo també te jur ara, ara mateix, besant els dos pulgars en forma de creu, que tota aquesta feinada que has feta està perduda perque un vespre, es que manco faràs comptes, quan roncaràs i dormiràs a cama estirada, me'n vendré aquí i entre galls i mitjanit, o a s'hora que sia, te faré una destrossa espantosa ab termes que no coneixeràs que cara-

basseres mai hi hauràs tengudes.

Aquestes tensions, mesclades ab amenaces de na Teresa foren part a posar blan, com un bunyol de vent, *s'ànimo* del sen Pere i resultà que vingueren a una transacció prometent ell a ella que, per s'abast o consum de la casa i poder anar a la grossa de verdura, li sembraria una parada de cebes, una de prebers i una de domatigueres; si tant volia, una de cols, i entre col i col alguna lletuga i perque ves fins a on arribava sa seva generositat i llarguesa, a sa vorera des saf[a]reig, i a redòs de sa tramuntana, n'hi posaria una de prebers de llengueta que se poguessen tapar en s'hivern i passar d'un any a s'altre, perque, d'aquesta manera, pogués encalentirse es morros i *desempagalar-se* sa boca els dies que berenàs de xulla torrada o altres coses llemiscoses.

Amb aquestes condicions firmaven ses paus i ja hagué acabat sa renyina de capçal de na Teresa, recobrant el sen Pere sa llibertat de s'acció que tant de *firme* veia amenaçada pes quatre punts cardinals de s'aire.

Transcripció: Sebastià Cardell i Tomàs

"Es. Pagès Mallorquí" año III. Lluchmayor
10.12.1901. Núm. 65, ps. 362-367

FUNERÀRIA
Ca'n Pere Antoni
SUCCESSOR DE TOMEU BLANCH "PORTASSA"

SERVEI 24 HORES

Telèfons: 971 620 129 - 606 946 712

Fax: 971 141 008

Agent a Lluçmajor: José Miguel Tomàs Bonet
C/ Orient, 102 Tels. 971 66 41 59 - 629 668 707

SERVEIS:

Particulars

Tramitacions trasllats fora del terme de Lluçmajor
Incineracions (Palma i Bon Sosec)

COMPANYIES:

Finisterre • Ocaso-Inca (Ag. 197) • Sta. Lucia
Previsora • Lloret • NorteHispania

Domicili: C. Joan Mesquida, 10 (Santa Maria)

DES DEL MEU RECER

Fires amb vestit nou

Cristòfol Carrió i Sanxo

L'origen de les fires es vincula al regnat de Jaume II. Aquest monarca, el 7 de juliol de 1302, atorgà una gràcia especial a Palma per la qual es va instituir el mercat que havia de celebrar els dissabtes. Fou el mercat més important de Mallorca durant varis segles. Aquest fet determinà que els dissabtes no hi hagués cap poble que fes mercat per l'atracció que tenia el de Palma. I pel que fa a la part forana, els mercats més significatius eren els mercats dels dimecres a Sineu i a Lluçmajor, així com el del dijous a Inca.

De bell nou han retornat les Fires de Lluçmajor, i han estrenat una transformació espectacular. Ni la plaça, ni els carrers del seu voltant semblen el que eren. Lluint una reforma que contribueix a donar més esplendor als dies de Fires, que vengueren un any més des del 1546, quan el rei Carles I va atorgar el privilegi de celebrar tres grans fires a partir de Sant Miquel. D'aquests importants mercats sorgiren les fires, que es defineixen com un mercat extraordinari que se celebra de forma periòdica en dies assenyalats, on antigament es produïen les renovacions de contractes per arrendament de terres. A la nostra ciutat les fires tenen lloc poc després del dia del seu patró Sant Miquel (29 de setembre), data de la primera fira que marca el començament de l'any agrícola.

Antigament, les fires solien caracteritzar-se per estar especialitzades en algun producte o sector en particular. En el cas de Lluçmajor es dedicava especialment al ramat oví.

Algunes de les fires tenien més d'un dia de durada, com a Lluçmajor és el nostre cas, on es compta encara ara amb la primera, segona i darrera fira, seguida del firó i del refiró.

Les Fires, en els nostres dies, es vesteixen d'esplendor en l'anomenada "darrera fira", que abraça la majoria d'actes firals. Hi destaquen mostres ancestrals d'artesanía. També es pot gaudir d'un ample ventall d'exposicions artístiques, que tots els anys presenten autors locals i de fora, a més d'un ample calendari d'activitats culturals.

Apart dels trets econòmics, les fires segueixen

l·ligades a uns costums, com ara la fermança, que era la joia de regal que els enamorats compraven a la fira per obsequiar les seves estimades, costum que tenia un fort arrelament i presència social a Lluçmajor. Així ho expressa la glosa popular:

Fadrí que no entregará
per sa fira sa fermança,
ja pot perdre s'esperança
que s'al·lota no el voldrà.

En els últims anys la fermança s'ha transformat en el regal per als infants. Tradició que cal conservar, malgrat la crisi ens faci minvar el cost de les joguetes i demés obsequis.

Els nombrosos visitants de tots els indrets de Mallorca constitueixen una prova evident de l'atractiu que tenen les nostres fires, considerades com una de les que gaudeixen de més solera.

GLOSES I CANÇONS

Guillem Oliver

Altres cop les gloses d'en Mateu Xurí. Per endevinades i actuals no podem estar de publicar-les en aquesta pàgina. Són, naturalment, les aparegudes dies enrera en el diari Balears. Paraules senzilles que expressen conceptes importants; si no ho creis, llegiu-les.

On Arribarem?

És bo apuntar amunt
per fer davallar l'escòria
que ha volgut tovar la glòria
des del túnel més profund.
Dins aquest món tan immund
ple d'odi i ple de brutícia
hem de creure amb la justícia
i amb la innocent presumpció,
malgrat que faci olor
d'ambició, poder i cobdícia.

Model de país

Podem estar en desacord
amb el Pla de carreteres
o veure altres quimeres
amb els que el critiquen fort.
Podem patir el desconhort
per manca de compromís;
podem matisar el matis,
però una cosa és ben clara:
hem de mester ja i ara
UN NOU MODEL DE PAIS.

Personalment

Te'n vas però no abandones
l'ànima de seguir el camí
i això és digne d'aplaudir
sense por, perquè raones
i tractes amb les persones
des del caire més humà.
Per l'amistat que hi ha,
desitja el qui t'improvisa
ventura, Joana Lluïsa,
i ganes de caminar.

Taller de glosadors

A finals del mes d'octubre i dins el programa per celebrar el cinquantenari de l'associació cultural Aires d'es Pla Lluçmajorer, el seu coordinador, Miquel Amorós, tenia previst fer un taller de glosadors que havia de dirigir Felip Munar. Arribat el moment, no va ser possible. Diria mentides si no digués que me feia molta il·lusió assistir-hi i per això m'hi havia apuntat; no va poder ser, mala sort. En Joan Janer i el qui té cura d'aquesta pàgina quedarem tan decebutos com il·lusionats estàvem. I com que parlàvem de glosar i per no sortir del tema se'ns va ocórrer fer aquesta composició, amb el cor i tota la bona intenció.

Joan i Guillem, tots dos,
volíem prendre a glosar,
per això ens vam apuntar
al taller, que n'Amorós,
en Miquel, que és molt seriós,
ja tenia programat;
llavor, el dia arribat
que es mestre Felip Munar
nos via d'alliçonar
com afrontar un combat,
es taller és cancel·lat
per falta de concurrència
i disculpant l'assistència

sis que ens viem apuntat
no vàrem ser prou ramat.
Ses gràcies volem donar,
Miquel, era bona sa intenció
serà en una altra ocasió,
o un altre pic serà.
Gràcies als Aires des Pla,
cinquanta anys d'agrupació.

Joan Janer i Guillem Oliver,
futurs glosadors.

HYUNDAI
SERVEI
TALLER MECÀNIC
J. TOMÀS

Carrer Antoni Maura, 50
Telèfon i Fax: 971 66 14 72
LLUCMAJOR

OBERT:
de dilluns a divendres de 8 a 12'30
i de 15 a 19 h.

DE BITS I BYTES

Windows 7 i altres sistemes operatius

Tot i que sembla que no es prepara una campanya publicitària tan a gran escala com la de Windows Vista, el llançament de la darrera versió del sistema operatiu de Microsoft és molt a prop, i això ens pot afectar de diverses formes, principalment si hem de comprar un ordinador nou o si tenim Windows Vista, no ens agrada i volem posar-hi remei (o si volem tenir sempre les versions més modernes de tot). Però abans de parlar de Windows 7, ens convé aclarir algunes coses bàsiques sobre Windows i altres sistemes operatius.

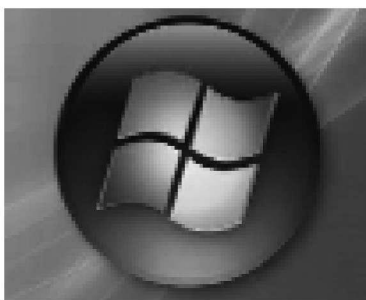
Què és un sistema operatiu?

El sistema operatiu és el conjunt de programes que gestiona els recursos de l'ordinador i que fa possible que s'executin les aplicacions. Un sistema operatiu té diversos nivells, des del nucli i els controladors de dispositius, que interactuen directament amb el maquinari (processador, disc dur, memòria, targeta gràfica...), fins a les aplicacions amb què els usuaris interaccionem (com per exemple l'explorador de fitxers). Moltes de les aplicacions que feim servir no pertanyen al sistema operatiu, sinó que s'instal·len posteriorment.

Totes les aplicacions s'executen dins del sistema operatiu i s'han d'haver programat per a aquell sistema operatiu concret, si no, no es podran instal·lar ni executar. Hi ha moltíssims sistemes operatius diferents, tant per a ordinadors com per a altres dispositius (com per exemple telè-

fons mòbils i consoles de videojocs), però la gran majoria d'ordinadors personals empenen el mateix: el Windows de Microsoft.

Microsoft Windows

El sistema operatiu Windows de Microsoft és el majoritari als ordinadors personals. Inicialment era una interfície gràfica del sistema operatiu anterior de Microsoft, l'MS-DOS, que funcionava a base de text. És a dir, era un sistema que permetia interactuar amb l'ordinador mitjançant finestres, icones i altres dibuixets, en lloc de teclejant ordres i llegint els missatges de l'ordinador. La versió 3 va ser la que va començar a tenir un èxit real i a popularitzar-se, però el gran èxit va ser la versió següent, Windows 95.

Els principals competidors dels ordinadors amb Windows (els compatibles amb IBM PC, o simplement PC) eren els Macintosh d'Apple, però eren més cars. Tot i que inicialment els PC no oferien tantes funcions com els Mac, varen anar guanyant funcions i capacitat i es varen anar acostant a les dels Macintosh sense fer-se més cars, de forma que poc a poc es varen imposar. Com que Windows és el sistema operatiu majoritari, la majoria d'aplicacions i jocs es fan per a aquest

sistema, i això en reforça el predomini.

Les versions més conegudes de Windows són les versions personals (95, 98, Me, XP i Vista), però també hi ha versions per a ordinadors professionals i servidors (NT, 2000, Server 2003 i Server 2008).

Mac OS

És el sistema operatiu dels ordinadors Apple Macintosh o *Mac*, i va ser un dels primers sistemes amb interfície gràfica que es va comercialitzar amb èxit i va arribar al gran públic. Tot i que va perdre molta popularitat amb el llançament de Windows 95, ha tornat a guanyar terreny a partir de la versió Mac OS X.

Mac OS és el sistema operatiu preferit dels professionals del disseny multimèdia (gràfics, música, vídeo...) i del món de les publicacions impreses. És un sistema intuïtiu, elegant i eficient, però no té tant de programari disponible com Windows i no té versió en català.

GNU/Linux

O simplement Linux, és un sistema operatiu molt popular entre els aficionats a la informàtica. La seva principal diferència amb Windows i Mac OS és que és de

codi obert, el que s'anomena *programari lliure*. Això vol dir que és gratuït i que qualsevol pot fer servir el seu codi, modificar-lo i distribuir-lo. Per això n'han sortit moltes varietats (que s'anomenen *distribucions*), adaptades a diferents filosofies i necessitats. La més popular actualment és Ubuntu, que es basa en la distribució mare Debian.

Linux té fama de ser difícil d'emprar, però ha millorat molt amb els anys i des d'un punt de vista pràctic no és gaire diferent de Windows o Mac OS. El seu principal problema és que alguns fabricants de components i perifèrics no el tenen en compte quan proporcionen controladors (*drivers*) per als seus dispositius, i que no té tant de programari disponible com Windows. Per sort són problemes que van disminuint amb els anys.

Quina importància té l'elecció del sistema operatiu?

Ja hem comentat algunes diferències, com que Mac OS només el duen els ordinadors Apple i que no està disponible en català, o que Linux és gratuït i es pot modificar lliurement. També hi ha diferències en l'aspecte gràfic, la forma d'instal·lar programes o de configurar el sistema... Però hi ha altres diferències importants. La principal és la diversitat de programes disponibles. Tots els sistemes operatius tenen ben

cobertes les necessitats bàsiques: Internet, correu electrònic, escoltar música, editar documents senzills... Però com ja hem comentat, alguns sistemes operatius destaquen en algunes àrees (Windows per a jocs, Mac OS per a disseny, Linux per a programació i semblants). Si empram un sistema operatiu i ens estam plantejant de provar-ne un altre, és important que ens informem de si els programes que necessitam tenen versió per a l'altre sistema operatiu o un equivalent que ens vagi bé.

Una altra diferència important és la seguretat: mentre que els virus són un problema freqüent pels ordinadors amb Windows, hi ha pocs virus que afectin els Mac, i els ordinadors amb Linux són gairebé immunes a aquesta molèstia.

Windows 7

Dia 22 d'octubre es llança al mercat la versió nova de Windows: Windows 7. El llançament d'una versió nova de Windows sempre és un esdeveniment, però en aquest cas és especialment important, ja que la versió anterior, Windows Vista, va ser un fracàs mediàtic i comercial. A partir del 22 d'octubre la gran majoria d'ordinadors es vendran amb Windows 7, i també es podran comprar els discs per actualitzar un ordinador amb Windows Vista a Windows 7 (o per instal·lar-lo de zero). A més, es pot sol·licitar l'actualització gratuïta a Windows 7 de la majoria d'ordinadors comprats a partir del mes de juliol.

Windows 7 és molt semblant a Windows Vista, però millora alguns aspectes de Vista que han rebut moltes crítiques:

-Ocupa la meitat d'espai al disc dur.

LLUCMAJOR de pinte en ample

-No consumeix tants de recursos, de forma que és més ràpid i es pot instal·lar a ordinadors que no tinguin molta potència.

-No demana confirmació per de tantes operacions.

Hi ha altres canvis a nivell intern, d'aspecte o de funcionament, però aquests són els més interessants pels per als usuaris descontents amb Windows Vista. Així podreu decidir si val la pena pagar els 119 g que costa l'actualització (com a mínim, són 199 g si no teniu Windows Vista). Amb aquests preus el més probable és que la gent esperi a canviar d'ordinador per canviar de sistema operatiu.

Francesc Felipe
cap al portàtil òptim -
<http://optimitza.cat>
francesc_felipe@optimitza.cat

UN COMENTARI: es pot instal·lar més d'un sistema operatiu al mateix ordinador i, de fet, un dels motius que els Mac hagin recuperat terreny és que estan preparats per a poder-hi instal·lar Windows molt fàcilment.

saneamiento&construcción

Puig Garau s.l.

Paseo Jaime III, 1B
07620 Llucmajor
Mallorca
T. 971 660 977
F. 971 660 116
info@puiggarau.com
www.puiggarau.com

SA PENYA DES FALCÓ

I no una bomba, però un bon esglai se'n dugué el falconet d'aquesta penya, l'endemà d'haver aparegut la pastera amb els immigrants a Cala Pi. Idò sí, l'endemà volava per Capocorb esperant els al·lots de Ses Escoles per fer una activitat mediambiental de Caça i al moment del tret, en comptes d'aparèixer els coloms, va comparèixer un helicòpter i un poc més i el falconet no ho compta!!! Tot va ser un esvalot monumental i tot ple de policies perseguint uns dels fugitius de la pastera....! Ai déu meu!!! El falcó encara no sap per on vola!!!

Sa penya d'es falcó és una de les seccions més antigues d'aquesta revista. És una secció anònima on es recullen els comentaris i les xafarderies que la gent conta. La intenció no és ofendre però sí de vegades fer un toc d'atenció per una cosa o una altra. És evident que aquestes informacions anònimes no sempre cauen bé a tothom i per això existeix, clar, el dret a rèplica, en forma de carta a la direcció de la revista. Però aquest dret a rèplica no pot ser de cap manera anar a armar escàndols al domicili particular de la direcció de la publicació.

ASSEGURANCES

Agència Llucmajor

Ramon Nicolau S.L.

(Peugeot)

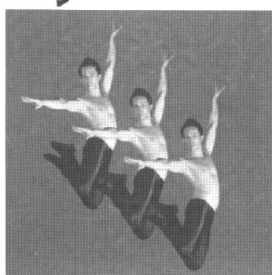

ZURICH

C/. Marina, 104 • Tel.: 971 66 05 21 (Llucmajor)

Viu-ho tu mateix!

**FUNKY
HIP-HOP
JAZZ
LÍRIC
etc.**

Totes les modalitats del popular concurs de televisió.
Classes impartides per
Sergio Siverio
un dels més prestigiosos ballarins del moment

Inici dia 1 d'octubre de 2009
reserva la teva plaça
No quedis fora !

GIMNÀS A PUNT

Grup Escolar, 68-B - Llucmajor
Tel.: 971 12 10 81

ACTIVITATS INFANTILS

(Matrícula subvencionada per l'Àrea d'Esports de l'Ajuntament de Llucmajor)

Gimnàstica esportiva

Dirigida per **Cristina Gàzquez**
ex integrant de la selecció espanyola

Amb l'objectiu de desenvolupar en els nins i nines les seves aptituds físiques i el seu sentit de la responsabilitat, afavorir la integració i fomentar el treball en equip.

NOVETAT: BALLET APLICAT A LA GIMNÀSTICA

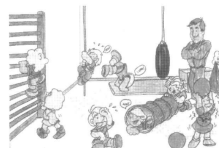
Taekwondo

Infantil i adults
Totes les modalitats:
tècnica, exhibició i combat

Més de 20 anys formant persones a través del Taekwondo.

Iniciació a l'esport. Nins i nines de 3 a 6 anys (Psicomotricitat) SUBVENCIONAT

Una iniciativa de l'Ajuntament de Llucmajor que juntament amb el Gimnàs A Punt preten fomentar la pràctica de l'esport entre els més petits, creant uns hàbits saludables, en unes instal·lacions adequades amb els materials necessaris i dirigits per especialistes.

ESPORTS

Presentació de tots els planters del CE Espanya i el CE Lluçmajor

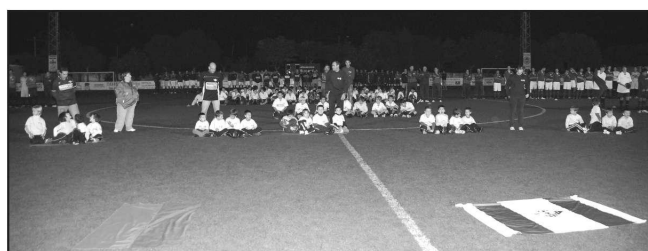
Dia 19 d'octubre, dia del *Firó*, el futbol de Lluçmajor va presentar tots els equips. El Camp Municipal estava de gom a gom, jugadors, pares, padrins... Tots a punt per a animar i aplaudir.

Primer hi va haver el partit entre els Infantils del Campos i els del Lluçmajor, que es disputaren el trofeu *Memorial Antoni Palou*. Guanyaren els de casa i la festa va ser rodona.

Les dues banderes, la del Lluçmajor i la de l'Espanya, posades damunt la gespa, presidiren l'acte. La resta del terreny de joc estava ocupat per tots els jugadors, dels més petits als més grans. Tots sentiren o varen dir el seu nom, els més joves disfrutaren de passar-se el micròfon i presentar-se davant tota l'afició.

El Club Gimnàstic Lluçmajor va donar, un any més, la nota de color amb un exercici de mans lliures executat per part d'un bon grup de gimnastes del grup de competició. La seva entrenadora, Patricia Romero, va rebre un ram com a mostra d'agraïment.

Les paraules dels presidents, Pep Mòjer i Toni Martí cridaren a la unitat i col·laboració, i, per acabar el Tinent Batle i regidor d'Esports, Joan Oller, i el Batle, Joan Jaume, donaren ànims per a que la temporada sigui positiva. Es comprometeren a col·laborar tant com sigui possible i aprofitaren per entregar una placa a cada president per la gran tasca feta aquestes darreres temporades per la unió del futbol.

Challenge Barcelona Un somni complert

El passat 4 d'octubre vaig complir el somni d'acabar un triatló de llarga distància, també anomenat "Ironman (Home de Ferro)", a la localitat catalana de Calella. Una prova que consistí en realitzar tres proves esportives de manera consecutiva i en el següent ordre sense descans: 3.800 m de natació a mar oberta, 180 km en circuit de bicicleta de carretera i una maratón a peu (42,2 km). Sense cap dubte, la prova reina d'aquesta disciplina, el triatló, avui dia està agafant adeptes i és més coneguda tal vegada per la seva inclusió als jocs olímpics cosa que ha donat a conèixer al públic aquesta modalitat esportiva tant exigent.

I COM COMENÇÀ TOT?

Després de 16 anys jugant a futbol, fa 4 anys que em vaig passar del camp de futbol al córrer, em va tocar treballar a Maó i des de llavors em vaig aficionar a aquest esport. A poc a poc, els meus objectius es fixaren en proves de llarga distància o de resistència, com la mitja maratón; la primera d'aquestes proves que vaig acabar va ser la de Ciutadella el setembre de 2006. Després d'aquella en vengueren moltes més: la Mitja Maratón de TUI (Palma), les de Sa Pobla, Pollença, Calvià, Manacor... Així com tot tipus de curses "populares", com la Cursa de s'È, sa Lleo, Sant Silvestre...

I a mesura que anava passant el temps, se'm despertà l'interès per altres esports.

El fet de viure des de fa uns anys a Porto Colom em va despertar la curiositat pel triatló ja que allà al mes de maig es realitza un triatló olímpic que consisteix en 1500m de natació, 44km de bicicleta i 10 km a peu. Després de 2 anys de veure aquells triatletes em vaig decidir a iniciar-me en aquest esport i no vaig tardar gaire en enganxarme de valent, és un esport que requereix molt de sacrifici i dedicació però és increïblement gratificant a nivell personal perquè tot depèn de tu mateix. Així que al gener d'enguany em vaig posar a entrenar constant i seriosament. A mesura que avançava l'any, aprofitava els capvespres al màxim per anar augmentant el volum dels entrenaments i poder combinar la natació, la bicicleta i el córrer. Llavors em vaig plantejar acabar el triatló de Porto Colom de modalitat olímpica, precisament al lloc on havia entrenat fins al moment: Porto Colom. Finalment dia 2 de maig vaig acabar el triatló olímpic de Portocolom amb un temps de 2 h 42m, un temps acceptable per

tractar-se d'un debutant. Des d'aquest moment es començà a forjar una il·lusió: provar de donar el salt als triatlons de llarga distància. Juntament amb altres companys ens vam inscriure a l'Home de Ferro d'Eivissa, però finalment es va anular la prova; això va fer que cercàssim una altra opció: en aquest cas, la Challenge Barcelona-Maresme del passat 4 d'octubre. Realment era una prova que superava les distàncies de l'Home de Ferro, no sabia ben bé si estaria al meu abast, però des

ESPORTS

LLUCMAJOR de pinte en ample

del maig vaig entrenar amb un únic objectiu: acabar-lo.

I gràcies a les hores d'entrenament de resistència i sobretot al factor psicològic importantíssim per aconseguir acabar aquests tipus de prova, vaig complir el meu somni d'acabar "l'ironman" desitjat després d'un temps de 11 hores, 46 minuts i 56 segons amb uns parcials de 1:12:58 a la natació, 5:51:50 a la bicicleta i 4:23:48 a la carrera a peu, més els temps emprats en les transicions o canvis de disciplina.

AMB ESFORÇ I DEDICACIÓ ALGUNS SOMNIS ES FAN REALITAT.

Jaume Manuel Garcia Oliver
26 anys

Grup CATALANA OCCIDENT

Em té al seu costat

✂

Isidro Martínez Rodríguez
Agent d'Assegurances Exclusiu. n.º reg. CO46821380129L

C/Obispo Taxaquet, 61
07620 Llucmajor (Balears)
Tel: 971 661 760 - 620852595
Fax: 971 669 487
isidro.martinez@catalanaoccidents.com

Hola, sóc el seu agent d'assegurances exclusiu. Un professional disposat a escoltar i a aconsellar-li el millor per a vostè i la seva família. Per què no em truca o passa per la meua oficina i parlem?

Sense cap compromís.

ASSEGUANCES CATALANA OCCIDENT · COSALUD · DEPSA

Grup CATALANA OCCIDENT

Tot, tot i tot

AGENTE OFICIAL RAMON NICOLAU, S.L.

3008

C/. Marina, 104 - Tel. 971 66 05 21
Exposició i Venta: C/. Marina s/n. - LLUCMAJOR

ANZEIGEN - ANNAHME FOR YOUR ADVERTS PARA SUS ANUNCIOS

OFICINA PETER SANER

CARDENAL ROSSELL 48 LLUCMAJOR

LUNES A JUEVES **10⁰⁰-13⁰⁰** MONTAG - DONNERSTAG
MONDAY - THURSDAY

TEL. 971120624 FAX 971121247 MAIL psaner@teppa.es

Mallorca
Magazin
DIE DEUTSCHE WOCHENZEITUNG

Daily
Bulletin

Ultima
Hora

LLUCMAJOR

LLUCMAJOR de pinte en ample

Els donants de Sang presenten el Pla Estratègic L'entitat dona un nou impuls per modernitzar-se i encarar nous reptes

L'Associació de Donants de Sang presenta un **Pla Estratègic** amb la finalitat de reforçar la seva imatge, notorietat i posicionament. L'objectiu és transformar la tradicional Germandat en una institució moderna, propera i imprescindible dins del panorama solidari mallorquí. L'associació compta actualment amb més de 80.000 socis i més de 500 voluntaris.

Es tracta de donar un nou i definitiu impuls a l'Associació de Donants de Sang a través d'una estratègia que va la creació i presentació de la nova imatge corporativa i plana web, fins a un pla de negoci modern i ambició que potenciarà tots els àmbits d'actuació, donacions, voluntariat, notorietat, posicionament i presència social.

L'acte ha estat presentat per la gerent de l'Associació, Sra. Mònica Sala, el president de l'entitat, Sr. Llorenç Vallori i el director de Humana, consultora que ha elaborat el pla d'actuació, Sr. Roger Gotarredona-Fiol.

La línia clau d'actuació del Pla estratègic presentat comprèn cinc objectius que seran els eixos principals per a dur a terme el Pla i l'objectiu final és el d'augmentar les donacions i les bosses de sang.

El primer va adreçat a l'estructura interna de l'Associació per la qual cosa pretén l'optimització de l'estructura administrativa i la millora de la comunicació, tan externa com interna.

El segon objectiu és el del creixement i captació de voluntaris. Actualment hi ha més de 500 voluntaris

i aquests són el públic més significatiu per a la institució.

El tercer objectiu insisteix en la conscienciació i promoció de la donació de sang en nous segments de la població, com poden ser els joves, nins i immigrants.

Un altre dels objectius importants és el posicionament com a Associació de Donants de Sang de Mallorca i la seva imatge davant la societat.

Tots aquests objectius han d'acompanyar-se per un altre d'estratègic que és el de l'augment i diversificació de les fonts de finançament com a institució sense ànim de lucre.

Per a més informació

Llorenç Vallori, President de l'Associació de Donants de Sang
Tel: 618 018 639

Mònica Sala, Gerent .Tel: 656 953 805

CENTRE OPTIC EXPOLENT

C/. Sant Cristòfol, 30
Tel. 971 44 13 74

S'ARENAL

Perruqueria Unisex

Fero Sampil

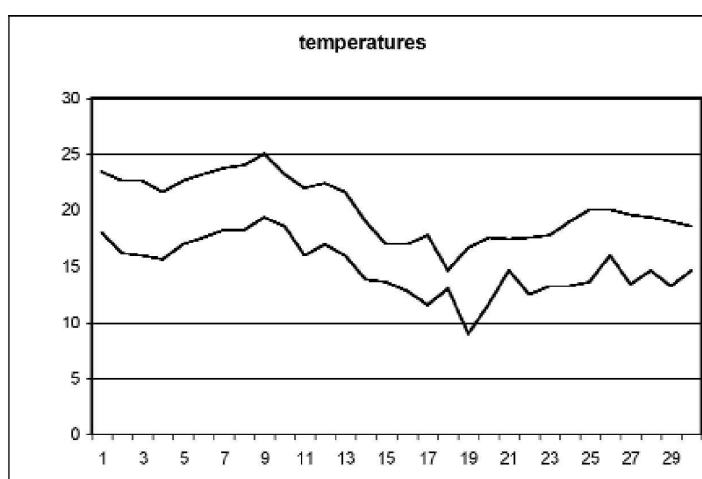
C/ Monestir n. 21 tel: 971 669 763

Llucmajor

EL TEMPS

Antònia Font

Varen acabar les Fires, ha passat Tots Sants, encara ens queda el pont del Desembre de la Puríssima i després se'ns presentarà Nadal sense adonar-nos-en; en fi, que anam de festa en festa, el calendari passa i el temps fa la seva via i, com li pertoca, van baixant les temperatures. El mes d'octubre començà amb caloretta, a la meitat del mes hi hagué una baixada significativa i, al final, es recuperaren un poc. Dia 9 va ser el dia més calorós del mes perquè s'hi enregistraren la màxima i la mínima més altes amb 25,0° C i 19,4° C respectivament. Els valors més baixos es donaren dia 18 amb una màxima de 14,6° C i dia 19 amb una mínima de 9,0° C. La mitjana de les màximes d'aquest mes fou de 20,2° C i la de les mínimes, de 14,9° C.

DATA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
MÀX.	23,4	22,6	22,6	21,6	22,6	23,2	23,8	24	25	23,2	22	22,4	21,6	19
MÍN.	18	16,2	16	15,6	17	17,6	18,2	18,2	19,4	18,6	16	17	16	13,8

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
17	17	17,8	14,6	16,6	17,6	17,4	17,6	17,8	19	20	20	19,6	19,4	19	18,6	19,6
13,6	12,8	11,6	13	9	11,6	14,6	12,4	13,2	13,2	13,6	16	13,4	14,6	13,2	14,6	15

Quant a la pluja, podem dir que, després d'un setembre més que humit, hem tengut un petit descans d'aigua perquè només ha plogut cinc dies: dia 1- 2,5 l/m2; dia 2- 0,5 l/m2; dia 20- 2,5 l/m2; dia 21- 9,3 l/m2 i dia 22, 17,2 l/m2; els tres darrers dies anaren acompanyats de tormentes i de vent fort del Sud-Oest. En total es recolliren 32,0 l/m2. Pel que fa als litres acumulats a 31 d'octubre en els darrers quatre anys, tenim les següents dades: 2006: 451 l/m2; 2007: 321 l/m2; 2008: 393 l/m2 i 2009: 386 l/m2.

Servicio Oficial

TALLERES

CAÑELLAS - ROTGER

Calle Hispanidad, 17 y 19 - Tel. 971 66 06 47 - Fax 971 66 00 20
07620 LLUCMAJOR (Mallorca)

ENTRE NOLTROS

Naixements

- Leonie Braun, filla d'Andreas i Stefanie, nasqué el 24-9-09.
- Izan Gálvez Castaño, fill de Sergio i Maite, nasqué el 26-9-09.
- José Maria García Orcera, fill de José Antonio i Maria del Carmen, nasqué l'1-10-09.
- Salma Salinas Sanjiao, filla d'Óscar i Vanesa, nasqué el 14-10-09.
- Yossef Tajjioni, fill d'Abdelmalik i Soumia, nasqué el 27-10-09.
- Xisca Amengual Pizà, filla de Juan Ramon i Micaela, nasqué l'1-10-09.
- Aina Moll Vaquer, filla de Pedro Miguel i Maria José, nasqué el 3-10-09.
- Marina Mas Salom, filla de Jaime i Andrea, nasqué el 4-10-09.
- Maximo Martínez Sánchez, fill de Nemesio Manuel i Carolina, nasqué el 5-10-09.
- Maria Cortes Adrover, filla de Jose i Maria, nasqué el 3-10-09.
- Naila Barba Burgos, filla de Carlos Silvestre i Felicia Fanny, nasqué el 6-10-09.
- Amaia Ximena García, filla de Jaime Antonio i Maria Isabel, nasqué el 6-10-09.
- Carlos Medina Martín, fill de

- Juan Carlos i Maria Inés, nasqué el 5-10-09.
- Savina Jiménez Campos, filla de Jorge i Maria Begoña, nasqué el 7-10-09.
- Noa Pérez Fernández, filla de José Antonio i Isabel, nasqué el 8-10-09.
- Daniel Carrillo Romera, fill de Manuel i Cristina, nasqué el 17-10-09.
- Maria José Veigas Suárez, filla de Roberto i Teresa, nasqué el 16-10-09.
- Izan García Molina, fill de David i Patricia, nasqué el 15-10-09.
- Nerea Pedreño Pinel, filla de Santiago i Maria José, nasqué el 15-10-09.
- Nerea Gallego Grimalt, filla de Santiago i Margarita, nasqué 17-10-09.
- Carla Barceló Pons, filla de Gabriel i Ana Isabel, nasqué el 12-10-09.
- Antonio Juan Amaya Cervellán, fill de Francisco i Margarita, nasqué el 9-10-09.
- Rubén Carnicero García, fill d'Andrés Avelino i Guadalupe, nasqué el 19-10-09.
- Ainhoa Vázquez Ramos, filla de José Antonio i Maria, nasqué el 20-10-09.
- Ainhoa Barea Cuesta, filla de Miguel i Katty, nasqué el 23-10-09.

- Judith Monasterio Bautista, filla de Ricardo Gabriel i Remedios, nasqué el 22-10-09.
- Cristina González Coll, filla de Cristóbal i Catalina Maria, nasqué el 21-10-09.
- Zaida Rodríguez Jiménez, filla de José Luís i Maria Dolores, nasqué el 23-10-09.
- Francina Morlà Gomila, filla de Maties i Maria Francisca, nasqué el 24-10-09.
- Hugo Martín Cortés, fill de Fernando Martín i Maria Eugenia, nasqué el 24-10-09.
- Pau Valero Terrones, fill de Roberto Carlos i Maria José, nasqué el 22-10-09.

Matrimonis

- Antonio Fernández de Mera Zanoguera i María Isabel Sousa Hidalgo, es casaren el 26-9-09 a l'església de Nostra Senyora de la Lactància (S'Arenal).
- David Álvarez Méndez i Catalina Rayó Oliver, es casaren el 12-9-09 al santuari de Nostra Senyora de Gràcia.
- Gabriel Lujosa Roldán i Maria Inmaculada Cerdà Puigserver, es casaren el 26-9-09 al santuari de Nostra Senyora de Gràcia.
- Gabriel Alexandre Picó García i Petra Escandell Mulet, es casaren el 10-10-09 a l'església de Santa

majorset
peruqueriaunisex

---

antònia isern
c/ major,7 07620 Lluçmajor
tel. 971 661 359

||| FUSTERIA
Joan Puig, S. L.

Mobles de Cuina i Bany
 Fusteria en General

Cardenal Rossell, 88
07620 Lluçmajor

☎/Fax 971 12 12 63

Maria Assumpta (Ses Radies).
 - Dieter Spielmann i Ilona Marion Curcettigorka, es casaren el 25-9-09 a la Casa Consistorial.
 - Naim Youssafi i Susana González Orfila, es casaren el 25-9-09 a la Casa Consistorial.
 - Guillem Joseph Picó Torrens i Carolina Maria Nieto Simó, es casaren el 2-10-09 a la Casa Consistorial.
 - Antonio Pastor Llopis i Aleida Hernández, es casaren el 16-10-09 al Jutjat de Pau.
 - Alberto Marín García i Cristina Monés Estela, es casaren el 10-10-09 al santuari de Nostra Senyora de Gràcia.

DEFUNCIONS

- Miguel Cañellas Barceló, morí el 2-10-09 als 81 anys.
 - Luís Fernández Pombo, morí el 3-10-09 als 82 anys.
 - Lucía Boscana Oliver, morí el 5-10-09 als 93 anys.
 - Jaime Luís Espinar José Garí

Valldpadrinas, morí el 5-10-09 als 64 anys.
 - Hans Dieter Bergmann, morí el 9-10-09 als 66 anys.
 - Marnic Rene Verbruggen, morí el 8-10-09 als 52 anys
 - Pedrona Puigserver Serra, morí el 12-10-09 als 90 anys.
 - Jürgen Heinrich Neumann, morí el 14-10-09 als 47 anys.
 - Rafael Fiol Gelabert, morí el 21-10-09 als 83 anys.
 - Clemente Guerrero Martín, morí el 23-10-09 als 73 anys.
 - Rafael Sastre Gayá, morí el 25-10-09 als 94 anys.

Dades referides al llistat de difunts del cementeri municipal, efectuat entre el 5 i el 25 d'octubre.

- 5 d'octubre. Jaime Luís Espinar Valldpadrinas, morí als 64 anys.
 - 8 d'octubre. Marnic Rene Verbruggen, morí als 52 anys.
 - 9 d'octubre. José Garí

Puigserver, morí als 78 anys.
 - 9 d'octubre. Hans Dietter Bergmann, morí als 66 anys.
 - 11 d'octubre. Angel Marín Llamas, morí als 64 anys.
 - 12 d'octubre. Pedrona Puigserver Serra, morí als 90 anys.
 - 12 d'octubre. Catalina Maria Luisa Coll Fontaine, morí als 86 anys.
 - 13 d'octubre. Pedro Puigserver Canaves, morí als 48 anys.
 - 14 d'octubre. Jurgen Heinrich Neumann, morí als 57 anys.
 - 21 d'octubre. Rafael Fiol Gelabert, morí als 83 anys.
 - 23 d'octubre. Agustín Gualda Alcalde, morí als 75 anys.
 - 24 d'octubre. Clemente Guerrero Martín, morí als 73 anys.
 - 25 d'octubre. Rafael Sastre Gayà, morí als 94 anys.

Sant Llorenç, 78 A **LLUCMAJOR** 971 90 39 79

La pizzeria és una empresa que només empra matèries primeres
 La massa es prepara diàriament a la mateixa pizzeria Tenim una varietat de 51 classes de pizzas
 També n'hi ha de peix, vegetarianes, calzones ...
 El servei és ràpid i a domicili i també per endur-se'n
 Per a postres hi ha gelat i tiramissú casolà, 100% italià
 L'horari és de les 19'30 a 23'30.
 Els dijous tenim tancat.

Abolondo
 CREPERIA - PAMBOLERIA

C/ Bisbe Taxaquet, 20 - 07620 Lluçmajor
 971 66 00 05
 reserva@abolondo.com
 visita nuestra web www.abolondo.com

Presentant aquesta publicitat tendreu un 10% de descompte en els sopars d'abolondo

FUSTERIA
M. MULET

Mateu Mulet Sitjar

- Portes, persianes
- Mobles a mida
- Armaris
- Reparacions

Horari: de 8 a 13 i de 15 a 18h.

Tel. i Fax: 971 66 94 51 • Mòbil: 690 676 600
 C/ Francesc Moragues, 33 B (Lluçmajor)

LLUCMAJOR de pinte en ample

PASSATEMPS

SOPA DE LLETRES

9 tipus d'energia

Ç	O	Z	X	Y	C	I	A	Y	O	G	A	F	O	C
E	B	A	G	A	V	T	U	X	A	Z	S	I	A	J
V	U	T	X	C	I	H	N	O	M	R	C	O	L	R
A	C	I	M	I	U	Q	I	A	J	I	A	L	L	A
A	S	W	A	T	E	S	S	Ç	E	S	Y	A	I	L
C	E	O	C	E	D	O	L	I	A	S	I	V	X	O
I	S	B	U	N	N	E	M	U	F	C	A	T	Ç	A
R	A	T	E	I	L	O	N	R	N	E	V	I	U	F
T	E	V	M	C	A	I	D	E	I	A	R	O	D	E
C	Ç	U	N	E	S	T	T	E	R	M	I	C	A	Ç
E	L	D	I	Ç	C	O	V	B	I	S	S	R	O	T
L	A	O	S	T	P	A	X	Y	Z	A	R	I	F	A
E	U	I	Ç	E	C	I	N	U	C	L	E	A	R	O
S	C	T	O	D	S	A	X	I	Y	A	I	R	E	T
Ç	A	L	L	N	E	D	A	F	C	B	R	T	S	I
I	T	B	E	S	Ç	O	Y	Z	B	A	Ç	R	O	A

Solució del mes passat: Alegria, ansietat, angouxa, apatia, desimboltura, entusiasme, tristesa

Llorenç Mascaró

PES FORAT D'ES MOIX

Quan varen construir els pisos al solar de ca'n Meco, a Plaça, per qüestions de volum d'edificabilitat, hagueren de comprar dos pisos de l'edifici de l' Acció Catòlica i enderrocar-los. Actualment, només en queda la planta baixa, la botiga de "Colorins".

Durant molt de temps es parlà de com afectava l'entorn de l'església així com va quedar la paret amitgera dels pisos enderrocats.

Ara, amb els enderrocs de cases per a la creació d'aparcaments, hi torna haver el perill que, si una vegada acabades les obres no s'adecenten les parets de les cases dels veïnats, pareixerà que són llocs on hi ha caigut una bomba, amb el consegüent perjudici a l'estètica de la zona on estan ubicats.

AUTO **ROTGER**
REPARACIÓ

**Reparació de l'automòbil
en general**

Motor**Xapa****Pintura**

**Ronda Ponent, 35
(Llucmajor)**

Tel: 971 120 297**Mòbil: 686 204 161**

Suvilico Balears, S.L.

Majorista en Alimentació, Begudes i Adrogueria
OPERADOR INTRACOMUNITARI

Magatzem:
C/ Bisbe Roig, 28
LLUCMAJOR
TEL. FAX: 971 664 104
619 762 599
E-mail:
suvilicobalears@subl.e.telefonica.net

Raó Social
C/ Vall, 98 Lluçmajor